

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE FIRE OG FYRRETYVENDE BIND

FJERDE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 44 4me LIVRAISON

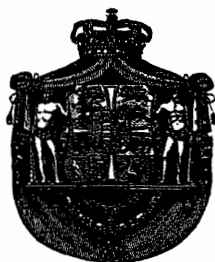
HØSTEN I DANMARK I AARET 1913

RÉCOLTES EN DANEMARK 1913

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE LA STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1914

Forord.

Den foreløbige Redegørelse for Høstens Udfald i 1913 udkom i November f. A. og findes i „Statistiske Meddelelser“, 4. R., 42. Bd., 4. Hæfte. Af den endelige Opgørelse er Hovedresultaterne meddelte i „Statistiske Efterretninger“ 1914, Nr. 3. Nærværende Hæfte indeholder mere udførlige Oversigter over Høstudbyttet i 1913.

Samtlige Høstresultater er omregnede til Metersystemets Maal- og Vægtenheder, men i Tabelafdelingen har man Side om Side med Angivelserne i Hektoliter opført de tilsvarende Tal i Tøndemaal, ligesom der i Tekstafdelingen findes et særligt Afsnit (Side 35 ff.), indeholdende en Del Beregninger til Sammenligning af Høstudbyttet i 1913 og de foregaaende Aar, paa Grundlag af de ældre danske Maal- og Vægtenheder.

Høstresultaterne er i Tabelafdelingen meddelt for hvert Amt. En Herredstabel (i de ældre Maal- og Vægtenheder) findes imidlertid som Manuskript i Departementet, og denne Tabel vil kunne stilles til Raa-dighed for dem, der maatte ønske Oplysninger om Høstresultaterne i bestemte Egne, ligesom Departementet er rede til — saa vidt det lader sig gøre — skriftlig at besvare Forespørgsler herom.

Medens Høstberetningens Tabelafdeling hidtil har omfattet baade en Opgørelse efter Mængde og Værdi, har man i Aar fundet det rigtigst at udelade Værditabellen, idet man under Nutidens Landøkonomi formentlig mere rammende kan udtrykke Høstens Totaludbytte igennem en Kornenheds-Beregning end gennem en Værdiberegning paa Grundlag af de officielle Kapitelstakster (jfr. nærmere Bemærkninger Side 42). Af Hensyn til Kontinuiteten med Fortiden er der dog foretaget en summarisk Værdiberegning, hvis Hovedresultat er meddelt i Tekstafdelingen.

Selve Opgørelsen af Høstens Mængdeudbytte er foretaget paa sædvanlig Maade. Fra hvert af Landets By- og Sogneraad er der indhentet Oplysning om det gennemsnitlige Udbytte pr. Td. Land af

de forskellige Afgrøder, og disse Foldtal er derefter bragt til Anvendelse paa de til hver enkelt Afgrøde anvendte Arealer. Ved denne Beregning er Arealerne, saaledes som de er opgjorte ved Optællingen 1912, lagte til Grund. Dog gælder dette ikke med Hensyn til Sukkerroerne. Ved Høstopgørelsen for denne Afgrøde har man i 1913 ligesom i de nærmest foregaaende Aar benyttet de Arealer, der ifølge velvillig Meddelelse fra „De danske Sukkerfabriker“, Sukkerfabriken „Nykøbing“ og Sukkerfabriken „Vestsjælland“ var inddragne under Sukkerroedyrkningen.

I de i nærværende Hæftes Tekstafdeling anførte sammenlignende Oversigter er samtlige Tal for Femaaret 1908—12 omregnede efter de paa Grundlag af Arealtællingen 1912 reviderede Høsttabeller.

Som Tillæg til Høstberetningen er der i Aar — ligesom for 1911 og 1912 — udarbejdet en Oversigt over Udbyttet af Sommergræsningen og Grønfoderet. Om den herved anvendte Metode, der er den samme som den i de to foregaaende Aar benyttede, henvises til Bemærkningerne Side 46.

Det statistiske Departement i Marts 1914.

ADOLPH JENSEN.

Henrik Pedersen.

Indhold.	Pag.	Table des matières.
Indledende Bemærkninger:	7	Remarques introductives:
1. Almindelig Oversigt	8	1. Aperçu général.
2. Høstudbyttet af de enkelte Afgroder:		2. Quantités récoltées:
a. Kærneudbyttet	12	a. Produit en grains.
b. Rodfrugterne	22	b. Racines.
c. Høhøsten	31	c. Foin.
d. Halmudbyttet	33	d. Paille.
3. Høstudbyttet i Mængdeenheder efter ældre dansk Maal	35	3. Produit de la récolte en unités des anciens mesures du pays.
4. Høstens Værdi	42	4. Valeur de la récolte.
5. Udbyttet af Sommergræsning og Grønfoder	46	5. Produit du pâturage d'été et des fourrages verts.
 Tabel:		 Tableaux:
Høstudbyttet i 1913	50	Produit de la récolte en 1913.

Høstopgørelserne for de forudgaaende 10 Aar findes i nedennævnte Hæfter af „Statistiske Meddelelser“:

1903:	4.	Række,	16.	Bind,	2.	Hæfte.
1904:	4.	—	17.	—	6.	—
1905:	4.	—	20.	—	5.	—
1906:	4.	—	24.	—	1.	—
1907:	4.	—	26.	—	5.	—
1908:	4.	—	31.	—	1.	—
1909:	4.	—	34.	—	3.	—
1910:	4.	—	36.	—	5.	—
1911:	4.	—	39.	—	4.	—
1912:	4.	—	42.	—	1.	—

Endvidere indeholder nedennævnte Hæfter reviderede Tabeller over Høstudbyttets Mængde og Værdi i hvert af Aarene 1875—96 og 1897—1907 med Hensyntagen til Forandringerne i Arealbenyttelsen i de mellemliggende Aar:

1875—1896:	4.	Række,	2.	Bind,	3.	Hæfte.
1897—1907:	4.	—	29.	—	1.	—

Endelig findes der i Statistisk Tabelværk, 5. Række, Litra C, Nr. 4 („Landbrugsforhold i Danmark siden Midten af det 19. Aarhundrede“) en samlet Oversigt over Høststatistikken fra 1875 til 1909.

Indledende Bemærkninger.

Remarques introductives.

Til Oplysning om Høstens Karakter og Høstudbyttets Størrelse udsender Det statistiske Departement hvert Aar to forskellige Beretninger, en foreløbig og en endelig.

Den foreløbige Høstberetning, der udkommer i Midten af November Maaned, giver dels en Fremstilling af Landbrugsaarets Vejrforhold og disses Indvirkning paa Landbrugsarbejdet og Markafgrødernes Vækstforhold, dels en Karakteristik af Aarets Høstudbytte, saaledes som dette frembyder sig for et foreløbigt Skøn. Materialet til denne Karakteristik tilvejebringes ved Skemaer, der gennem Amterne bl. a. tilstilles de landøkonomiske Foreninger og et stort Antal Landbrugere i de forskellige Egne. Der spørges i disse Skemaer ikke om Høstafgrødernes Foldudbytte, men for hver af Hovedafgrøderne meddeles ved Hjælp af Karakterbetegnelser et foreløbigt Skøn over Udbyttets Mængde og Godhed i den paagældende Egn.

Den endelige Høstberetning hviler derimod paa Opgivelser fra de kommunale Raad om det gennemsnitlige Foldudbytte i hvert enkelt Sogn. Disse Opgivelser meddeles først i Begyndelsen af Januar Maaned, altsaa paa et Tidspunkt, da der kan antages at foreligge saa omfattende Tærskningsresultater, at man med tilstrækkelig Sikkerhed kan lægge de kommunale Raads Opgivelser af Foldudbyttet til Grund for Beregningerne af Mængdeudbyttet af de forskellige Afgrøder. Efter Afslutningen af disse Beregninger offentliggøres Hovedresultaterne i «Statistiske Efterretninger» (i Regelen i første Uge af Marts), og en udførlig Beretning som nærværende udsendes derefter i Regelen omkring 1. April.

1. Almindelig Oversigt.

Aperçu général.

Hovedresultatet af de foretagne Beregninger over Høstudbyttets Mængde i Danmark i 1913 fremgaar af nedenstaaende Tabel 1. Til Sammenligning er vedføjet de tilsvarende Tal for Gennemsnittet af det nærmest foregaaende Femaar, beregnet paa Grundlag af de reviderede Høstarealer (jfr. Forordet).

Tabel 1. Almindelig Oversigt over Høstudbyttet.

	Efter Meter-systemet		Efter ældre dansk Maal		Udbyttet i 1913, naar 1908—12 sættes = 100
	1913	1908—12 gsnrl.	1913	1908—12 gsnrl.	
	1000 hl	1000 hl	1000 Tdr.	1000 Tdr.	
Hvede	2 358	1 769	1 695	1 272	133
Rug	5 863	6 198	4 214	4 456	95
2-radet Byg	7 168	6 319	5 152	4 542	113
6-radet Byg	1 641	1 400	1 180	1 007	117
Hvid eller gul Havre	14 236	12 949	10 233	9 307	110
Graa ell. broget samt sort Havre ..	2 241	2 131	1 611	1 532	105
Blandsæd til Modenhed	6 900	6 303	4 959	4 531	109
Boghvede	29	50	21	35	60
Ærter og anden Bælgsæd	90	124	64	89	73
Kartofler	14 882	10 859	10 697	7 805	137
Gulerødder	4 005	4 067	2 879	2 923	98
Runkelroer	69 984	67 180	50 304	48 289	104
Kaalrabi (Kaalroer)	79 025	66 126	56 803	47 531	119
Turnips og andre Foderroer	50 487	47 159	36 290	33 898	107
	t	t	1000 Ctr.	1000 Ctr.	
Sukkerroer	930 001	692 810	18 600	13 856	134
Cikorierødder	21 490	19 581	430	392	110
	1000 t	1000 t	1000 Læs à 1000 Pd.	1000 Læs à 1000 Pd.	
Agerhø	1 067	1 148	2 134	2 296	93
Enghø	729	712	1 459	1 424	102
Sædafgrødernes Halmudbytte ..	3 417	3 521	6 834	7 042	96

For Sædafgrødernes Vedkommende var Høstudbyttet i det store og hele noget større end Gennemsnittet for de foregaaende fem Aar. Dette gælder navnlig med Hensyn til Vaarsæden og her igen særlig for Bygget. Af Vintersæden gav Hveden et særlig stort Udbytte relativt set, men det maa her erindres, at i Gennemsnittet for Femaaret indgaar 1912, for hvilket Aar Hveden, paa Grund af de ompløjede Arealer, gav et betydelig mindre Udbytte end sædvanlig. — Hvad Rødfrugterne angaar, var Udbyttet i 1913 gennemgaaende ogsaa over de foregaaende

fem Aars Gennemsnit. Dette gælder særlig med Hensyn til Kartofler, Kaalroer og Turnips, ligesom ogsaa Sukkerroernes Udbytte var betydelig over det gennemsnitlige. — Mængden af Agerhø var i 1913 noget mindre end i det foregaaende Femaar, medens Enghøet nærmest gav et lidt højere Udbytte. Halmudbyttet var lidt lavere end gennemsnitlig i Aarene 1908—12.

Dersom man vil danne sig et Billede af Høstens hele Størrelse i 1913, sammenlignet med tidligere Aar, kan man beregne Værdien af de enkelte Afrøder og derefter sammenligne de Totalsummer, man derved kommer til. Men da Priserne varierer fra Aar til Aar, kan det hændes, at en stor Høst med smaa Priser og en lille Høst med høje Priser kan komme til at give samme Totalværdi, ligesom det omvendte Forhold vil bevirke, at man ved at benytte Værdien som Maal faar en større Forskel mellem to Høstaar, end hvis man bruger Mængdeudbyttet til Sammenligning.

For Mængdeudbyttet af de forskellige Arter af Høstafgrøder (Kærne, Rodfrugter, Hø og Halm) foreligger der imidlertid ikke umiddelbart noget Fællesmaal, men et saadant kan tilvejebringes ved Beregning, idet man omsætter alle Høstafgrøder til Kornenheder. Ved denne Beregning benytter man sig af følgende Omsætningstal.

For Kærneudbyttets Vedkommende er man gaaet ud fra følgende Vægttal (kg pr. hl): Hvede 77, Rug 74, 2-radet Byg 68, 6-radet Byg 65, Havre 50, Blandsæd 56, Boghvede 61, Ærter og anden Bælgsæd 81.

For Rodfrugternes Vedkommende har man benyttet følgende Fremgangsmaade. 1 hl Kartofler er regnet lig $\frac{1}{4}$ hl Byg. Foderroerne omsættes til Korn i Forhold til det Tørstofindhold for Aarets Høst, der er udfundet ved Analyse af forskellige Rodfrugter i Landets forskellige Egne. De Middel-Tørstofprocenter, der er meddelte Departementet af Statens Planteavlsvudvalg, og som ligger til Grund for Beregningen for 1913, anføres Side 10 øverst tillige med de tilsvarende Tal for samtlige foregaaende Aar, for hvilke Tørstofberegningen er anvendt ved Høstopgørelserne.

	Tørstofprocenter							
	Øerne				Jylland			
	Runkelroer	Kaalrabi	Turnips	Gulerødder	Runkelroer	Kaalrabi	Turnips	Gulerødder
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1913	12,4	12,1	9,1	12,3	12,8	11,7	9,7	12,7
1912	13,4	13,3	9,4	12,0	13,7	13,0	9,1	12,2
1911	13,0	10,9	9,9	11,8	13,2	11,9	9,8	12,2
1910	11,4	11,4	8,6	12,9	11,9	12,0	9,4	11,8
1909	11,4	10,8	8,8	12,2	11,4	11,6	9,5	11,5
1908	12,1	12,3	9,8	12,5	11,8	12,0	10,2	11,5
1908—12 gsntl.	12,3	11,7	9,3	12,3	12,4	12,1	9,6	11,8
1907	13,3	12,4	9,5	12,5	12,7	13,3	9,1	11,8
1906	11,7	12,9	9,2	11,8	12,6	13,1	9,9	12,1
1905	12,4	12,2	8,9	11,6	12,8	12,4	9,6	11,8
1904	15,3	12,9	10,6	13,0	14,0	12,7	9,8	11,9

Man er dernæst gaaet ud fra, at de paagældende Rodfrugters Føderværdi staar i ligefremt Forhold til deres Tørstofindhold, og at 1 kg Roetørstof praktisk set kan regnes lig med 1 kg Korn (Byg). Endvidere har man benyttet følgende Vægttal (kg pr. hl): Gulerødder og Turnips 58, Runkelroer og Kaalrabi 65. Endelig er man gaaet ud fra, at 1 hl Byg vejer 68 kg. Paa Grundlag af disse Angivelser er man kommen til de i nedenstaaende Over-sigt anførte Erstatningstal:

Høsten 1913			
Øerne		Jylland	
1 hl Runkelroer = ...	0,119	1 hl Byg	0,122
1 — Kaalrabi = ...	0,116	— —	0,112
1 — Turnips = ...	0,078	— —	0,083
1 — Gulerødder = ...	0,105	— —	0,108

Sukkerroer og Cikorierødder er de eneste Afgrøder, hvor Omsætningen til Kornenheder er sket paa Grundlag af Aarets Priser. Man har benyttet de i det følgende (S. 44) nævnte Prisopgivelser i Forbindelse med Gennemsnits-Kapitelstaksten for Korn.

Ved Omsætningen af Hø og Halm til Kornenheder er 1 t Hø (saavel Agerhø som Enghø) sat lig 2 hl Byg + 5,28 hl Havre og 1 t Halm (af alle Sædarter) sat lig 1 hl Byg + 2,64 hl Havre.

Gennemføres de i det foregaaende antydede Beregninger for Aaret 1913 og for Femaaret 1908—12, faas nedenstaaende Tal:

	Høstudbyttet, omsat i Kornenheder		Udbytte 1913,
	1913	1908—12 gsnrl.	naar 1908—12 = 100
Kærne.....	2,43 Mill. t	2,34 Mill. t	109
Rodfrugter.....	1,86 —	1,60 —	116
Hø.....	0,72 —	0,74 —	97
Halm.....	0,68 —	0,71 —	96
	5,69 Mill. t	5,29 Mill. t	108

Det samlede Høstudbytte af alle Afgrøder tilsammen repræsenterer altsaa 5,69 Millioner Tons Korn i 1913 og 5,29 Mill. Tons i Gennemsnit for Femaaret 1908—12. Det samlede Udbytte var saaledes 0,40 Mill. Tons eller omkring 8 pCt. større end det for de nærmest forudgaaende fem Aar gennemsnitlige. Udbyttets procentvise Fordeling mellem Hovedafgrøderne fremgaar af følgende Tal:

	1913	1908—12
	pCt.	gsntl. pCt.
Kærneudbyttet.....	42,7	42,3
Rodfrugter.....	32,7	30,3
Hø.....	12,6	14,0
Halm.....	12,0	13,4
Tils....	100,0	100,0

Til Bedømmelse af Høstudbyttets Størrelse i 1913 i Sammenligning med hvert enkelt af de nærmest foregaaende 10 Aar og med hver Femaarsperiode siden 1878 anføres nedenstaaende Tal:

Det samlede Høstudbytte af alle Afgrøder under eet, omregnede til Kornenheder:	
Mill. t	Mill. t
1913.....	5,69
1912.....	5,62
1911.....	5,16
1910.....	5,27
1909.....	5,21
1908.....	5,19
1907.....	5,10
1906.....	4,95
1905.....	4,34
1904.....	4,23
1903.....	4,45
1908—12 gsnrl.	5,29
1903—07 —	4,61
1898—1902 —	3,92
1893—97 —	3,74
1888—92 —	3,49
1883—87 —	3,26
1878—82 —	3,07

Det stigende Høstudbytte, saaledes som det klart giver sig Udtryk i de anførte Tal, staar delvis i Forbindelse med Høstarealets Udvidelse, delvis er det ogsaa en Følge af Forskydninger i Arealanvendelsen, idet den nyere Tids intensive Rodfrugtdyrkning giver et større Bruttoudbytte end Korndyrkning, og endelig er det for en Del fremkommet som Resultat af en Stigning i Udbyttet pr. Arealenhed (jfr. Statistiske Meddelelser, 4. Række, 29. Bind, 1. Hæfte, Side 49 og Statistisk Tabelværk, 5. Række, Litra C, Nr. 4, Side 93—97).

2. Høstudbyttet af de enkelte Afgrøder.

Quantités récoltées.

a. Kærneudbyttet.

Produit en grains.

I Tabellerne 2 og 3 er meddelt Oversigter over Sædafgrødernes Udbytte, dels udtrykt i Hektoliter (Tab. 2) og dels udtrykt i Tons (Tab. 3). Ved Omregningen fra Rum- til Vægtenheder er benyttet de foran (Side 9) anførte Vægttal for de forskellige Kornsorter.

Sædafgrøderne (Hvede, Rug, Byg, Havre, Blandsæd, Boghvede og Bælgsæd) gav i 1913 et samlet Kærneudbytte 40,5 Mill. hl; deraf faldt de 19,9 Mill. hl paa Øerne og 20,6 Mill. hl paa Jylland.

Sammenholdes dette Udbytte af Høsten 1913 med de nærmest forudgaaende Aars, vil det ses, at det er en Del højere. I 1912 høstedes der i hele Landet 38,3 Mill. hl Korn, medens Udbyttet for Øerne og Jylland var henholdsvis 18,6 Mill. hl og 19,7 Mill. hl. I det hele synes det, som om Udbyttet af Sædhøsten i 1913 har været større end i noget foregaaende Aar. I Femaaret 1908—12 høstedes gennemsnitlig 37,2 Mill. hl, saa Udbyttet i 1913 var 3,3 Mill. hl højere end i de nærmest foregaaende fem Aar gennemsnitlig. I Aarene 1903—07 høstedes 34,3 Mill. hl, altsaa over 6 Mill. hl mindre end i 1913. Med Hensyn til Høstudbyttet af de enkelte Sædafgrøder skal bemærkes følgende:

Tabel 2. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 hl.

	Hvede	Rug	2-radet Byg	6-radet Byg	Hvid Havre	Graa Havre	Blandsæd	Boghvede	Årter o. a. Bælgssæd	Tilsammen
	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl
Øerne:										
1913.....	1 910	2 282	5 445	619	5 713	136	3 756	1	62	19 924
1912.....	1 380	2 257	5 119	574	5 404	123	3 636	1	59	18 553
1911.....	1 623	2 461	4 665	519	5 178	126	3 459	1	70	18 102
1910.....	1 560	2 671	4 907	504	5 107	126	3 482	2	88	18 447
1909.....	1 223	2 743	4 793	491	5 312	135	3 566	2	95	18 360
1908.....	1 306	2 800	4 396	434	5 084	133	3 377	2	121	17 653
1908—12 gsnrl.....	1 418	2 586	4 776	504	5 217	129	3 504	2	87	18 223
1903—07 —.....	1 232	2 798	4 699	463	4 880	169	3 145	5	127	17 518
Jylland:										
1913.....	448	3 581	1 723	1 022	8 523	2 105	3 144	28	28	20 602
1912.....	398	3 410	1 628	973	8 182	2 101	2 983	32	25	19 732
1911.....	377	3 626	1 519	903	7 825	2 057	2 843	26	30	19 206
1910.....	365	3 681	1 508	913	7 596	1 987	2 770	56	39	18 915
1909.....	307	3 579	1 568	859	7 741	1 995	2 757	51	42	18 899
1908.....	308	3 765	1 490	832	7 315	1 870	2 641	73	50	18 344
1908—12 gsnrl.....	351	3 612	1 543	896	7 732	2 002	2 799	48	37	19 020
1903—07 —.....	275	3 585	1 440	826	6 614	1 795	2 162	88	46	16 831
Hele Landet:										
1913.....	2 358	5 863	7 168	1 641	14 236	2 241	6 900	29	90	40 526
1912.....	1 778	5 667	6 747	1 547	13 586	2 224	6 619	33	84	38 285
1911.....	2 000	6 087	6 184	1 422	13 003	2 183	6 302	27	100	37 308
1910.....	1 925	6 352	6 415	1 417	12 703	2 113	6 252	58	127	37 362
1909.....	1 530	6 322	6 361	1 350	13 053	2 130	6 323	53	137	37 259
1908.....	1 614	6 565	5 886	1 266	12 399	2 003	6 018	75	171	35 997
1908—11 gsnrl.....	1 769	6 198	6 319	1 400	12 949	2 131	6 303	50	124	37 243
1903—07 —.....	1 507	6 383	6 139	1 289	11 494	1 964	5 307	93	173	34 349

Af Hvede høstedes i 1913 2,36 Mill. hl, nemlig 1,91 paa Øerne og 0,45 i Jylland. Dette var for Landet under eet betragtet 0,58 Mill. hl mere end i 1912 og 0,36 Mill. hl mere end i 1911. Det var overhovedet højere end i noget foregaaende Aar saa langt tilbage som Høststatistikken gaar (1875).

Udbyttet af Rugen var i det hele 5,86 Mill. hl, paa Øerne 2,28, i Jylland 3,58 Mill. hl. Dette Udbytte var højere end Aaret i Forvejen (5,67 Mill. hl), men iøvrigt mindre end i de nærmest foregaaende Aar; det var under Gennemsnittet saavel for Femaaret 1908—12 som for Femaaret 1903—07. Dette staar ikke blot i Forbindelse med Aarets Høstkarakter for denne Afgrødes Vedkommende, men ogsaa i Forbindelse med den fortsatte Formindskelse af Rugarealerne.

Adskilligt gunstigere stiller Forholdet sig gennemgaaende med Hensyn til Vaarsædsafgrøderne.

Af 2-radet Byg høstedes 7,17 Mill. hl, af hvilke de 5,45 Mill. hl faldt paa Øerne og 1,72 Mill. hl paa Jylland. Dette Udbytte var 0,42 Mill. hl. højere end i 1912, ligesom det ogsaa var adskilligt højere end Gennemsnitsudbyttet for hvert af de to foregaaende Femaar, nemlig 6,32 Mill. hl i 1908—12 og 6,14 Mill. hl i 1903—07.

Det 6-radede Byg gav i 1913 et Kærneudbytte af ialt 1,64 Mill. hl, nemlig 0,62 Mill. hl paa Øerne og 1,02 Mill. hl i Jylland. Udbyttet stillede sig ogsaa særdeles gunstigt for denne Afgrøde, idet det var højere end i noget af de nærmest foregaaende Femaar i Gennemsnit. Dette var nemlig 1,40 Mill. hl og 1,29 Mill. hl henholdsvis for 1908—12 og 1903—07.

Af hvid Havre høstedes i hele Landet 14,24 Mill. hl, paa Øerne 5,71 Mill. hl, i Jylland 8,53 Mill. hl. Det samlede Kærneudbytte var for denne Kornsorts Vedkommende noget højere end i de foregaaende fem Aar, hvor det var 12,95 Mill. hl, og det var 2,75 Mill. hl højere end i Aarene 1903—07.

Graa Havre gav i 1913 et Udbytte paa 2,24 Mill. hl, som fordelte sig imellem Øerne og Jylland med henholdsvis 0,14 Mill. hl og 2,10 Mill. hl. Det samlede Udbytte var i 1913 højere end det for de to foregaaende Femaar normale.

Kærneudbyttet af Blandsæd var for hele Landet i 1913 6,90 Mill. hl. Af det samlede Udbytte høstedes de 3,76 Mill. hl paa Øerne og 3,14 Mill. hl i Jylland. Ogsaa for denne Afgrødes Vedkommende var Kærneudbyttet en Del højere end saavel i Aarene 1908—12 (6,30 Mill. hl) som i Aarene 1903—07 (5,31 Mill. hl).

Af Boghvede høstedes 29 000 hl. Dette Udbytte var, paa Grund af de stærkt formindskede Arealer, meget lavere end i Aarene 1908—12 og Aarene 1903—07.

Det samlede Udbytte af Bælgsæd var 90 000 hl. Dette var lidt mere end Aaret i Forvejen, men betydeligt mindre end det for de to foregaaende Femaar normale.

I Tabel 3 er, som allerede berørt, det i Tabel 2 i Hektoliter angivne Udbytte omregnet til Vægtenheder i 1000 Tons, saavel for de samme Afgrøder (dog med 2- og 6-radet Byg samt hvid og graa Havre under eet) og Landsdele som ogsaa for de samme Aar, dog med den Undtagelse, at der i Stedet for Gennemsnits-

Tabel 3. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 Tons.

	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1908 —12 gsntl.	1913 naar Gsntl. for 1908—12 sættes = 100
	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	
Øerne:								
Hvede	147,1	106,3	125,0	120,1	94,2	100,6	109,2	135
Rug	168,9	167,0	182,1	197,7	203,0	207,2	191,4	88
Byg	410,5	385,4	351,0	366,4	357,8	327,1	357,5	115
Havre	292,5	276,4	265,2	261,7	272,3	260,9	267,3	109
Blandsæd	210,3	203,6	193,7	195,0	199,7	189,1	196,2	107
Boghvede	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	100
Bælgsæd	5,0	4,8	5,7	7,1	7,7	9,8	7,0	71
Tils. Øerne...	1234,4	1143,6	1122,8	1148,1	1134,8	1094,8	1128,7	109
Jylland:								
Hvede	34,5	30,6	29,0	28,1	23,6	23,7	27,0	128
Rug	265,0	252,3	268,3	272,4	264,8	278,6	267,3	99
Byg	183,6	173,9	162,0	161,9	162,5	155,4	163,2	112
Havre	531,4	514,2	494,1	479,1	486,8	459,2	486,7	109
Blandsæd	176,1	167,0	159,2	155,1	154,4	147,9	156,7	112
Boghvede	1,7	2,0	1,6	3,4	3,1	4,5	2,9	59
Bælgsæd	2,3	2,0	2,4	3,2	3,4	4,1	3,0	77
Tils. Jylland...	1194,6	1142,0	1116,6	1103,2	1098,6	1073,4	1106,8	108
Hele Landet:								
Hvede	181,6	136,9	154,0	148,2	117,8	124,3	136,2	133
Rug	433,9	419,3	450,4	470,1	467,8	485,8	458,7	95
Byg	594,1	559,3	513,0	528,3	520,3	482,5	520,7	114
Havre	823,9	790,6	759,3	740,8	759,1	720,1	754,0	109
Blandsæd	386,4	370,6	352,9	350,1	354,1	337,0	352,9	109
Boghvede	1,8	2,1	1,7	3,5	3,2	4,6	3,0	60
Bælgsæd	7,3	6,8	8,1	10,3	11,1	13,9	10,0	73
Tils. Hele Landet...	2429,0	2285,6	2239,4	2251,3	2233,4	2168,2	2235,5	109

Hveden udgør med mindre Variationer en Syttendedel af det samlede Kærneudbytte, i 1913 en lidt større Andel af dette end i Gennemsnit for de to nærmest forudgaaende Femaar. Til dette normale Gennemsnit for hele Landets Hvedehøst svarer imidlertid omkring en Tiendedel for Øerne, men kun 2—3 Procent for Jylland. Rugen udgør normalt lidt over en Femtedel af det hele Kærneudbytte — en noget større Procentdel for Jylland end for Øerne, nemlig normalt omkring 24 pCt. svarende til omkring 17 pCt. for Øerne; i 1913 fordeler Udbyttet sig dog mellem de to Hovedlandsdele med Procenttal, der ligger væsentlig under det for Femaaret 1908—12 normale. Bygget udgjorde tidligere noget under en Fjerdedel, men dette Forholdstal viser en opadgaaende Tendens: til ca. 22 pCt. i Aarene 1903—07 svarer 23,3 pCt. i Femaaret 1908—12, medens det for 1913 var lidt højere, nemlig 24,4 pCt. Den Andel, Bygget repræsenterer i det samlede Kærneudbytte, er betydelig højere paa Øerne, omkring en Tredjedel, end i Jylland, hvor det tilsvarende Tal ligger omkring en Syvendedel. Havren udgør gennemgaaende noget nær en Tredjedel af hele Landets Kærneudbytte, men til dette Gennemsnit for Landet som Helhed svarer noget over de to Femtedele for Halvøen mod kun knap en Fjerdedel paa Øerne. Blandsæd udgør normalt op mod en Sjettedel af Udbyttet, for Øerne en noget større Andel end for Jylland.

Øernes og Jyllands relative Andel i Landets samlede Kornproduktion er fremstillet i omstaaende Tabel 5. Af den samlede Produktion har Øerne i 1913 som sædvanlig givet lidt over og Jylland lidt under Halvdelen. Forholdet var som Helhed ikke meget forskelligt fra det, der efter Forholdene i de nærmest forudgaaende fem Aar kan betragtes som nogenlunde normalt. Iøvrigt viser Tabellen, at godt de fire Femtedele af Hveden avles paa Øerne, medens Jylland leverer ca. tre Femtedele af Landets Rughøst. Med Hensyn til Byg og Havre stiller Forholdet sig omvendt for de to Hovedlandsdele, idet over de to Tredjedele af Bygget avles paa Øerne, medens op mod de to Tredjedele af Havren avles i Jylland.

I de nærmest foregaaende Tabeller er meddelt de vigtigste Tal til Karakteristik af Høstens totale Kærneudbytte for 1913 og

Tabel 5. Kærneudbyttets procentvise Fordeling mellem Øerne og Jylland.

		1913	1912	1911	1910	1909	1908	1908-12 gsntl.	1903-07 gsntl.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hvede...	Øerne...	81,0	77,7	81,2	81,0	80,0	80,9	80,2	81,7
	Jylland..	19,0	22,3	18,8	19,0	20,0	19,1	19,8	18,3
Rug.....	Øerne...	38,9	39,8	40,4	42,1	43,4	42,7	41,7	43,6
	Jylland..	61,1	60,2	59,6	57,9	56,6	57,3	58,3	56,2
Byg.....	Øerne...	69,1	68,7	68,4	69,4	68,8	67,8	68,7	69,7
	Jylland..	30,9	31,3	31,6	30,6	31,2	32,2	31,3	30,3
Havre...	Øerne...	35,5	35,0	34,9	35,3	35,9	36,2	35,5	37,5
	Jylland..	64,5	65,0	65,1	64,7	64,1	63,8	64,5	62,5
Blandsæd	Øerne...	54,4	54,9	54,9	55,7	56,4	56,1	55,6	59,3
	Jylland..	45,6	45,1	45,1	44,3	43,6	43,9	44,4	40,7
Boghvede	Øerne...	3,4	3,0	3,7	3,4	3,8	2,7	3,3	5,3
	Jylland..	96,6	97,0	96,3	96,6	96,2	97,3	96,7	94,7
Bælgsæd.	Øerne...	68,9	70,2	70,0	69,3	69,3	70,8	70,2	73,5
	Jylland..	31,1	29,8	30,0	30,7	30,7	29,2	29,8	26,5
Tils....	Øerne...	50,8	50,0	50,1	51,0	50,8	50,5	50,5	52,4
	Jylland..	49,2	50,0	49,9	49,0	49,2	49,5	49,5	47,6

de nærmest forudgaaende Aar. I Tabel 6 (Side 20) er givet en samlet Oversigt over Foldudbyttet (o: Hektoliter pr. Hektar) i de enkelte Amter saavel som for Øerne og Jylland samt hele Landet under eet.

Af Hvede høstedes i 1913 43,6 Fold. Dette er betydeligt over Gennemsnittet for de to foregaaende Femaar, nemlig seks Fold mere end i 1908—12 og syv Fold mere end i Aarene 1903—07. Øernes Fold har i 1913 som sædvanlig gennemgaaende været lidt højere end Jyllands, ihvorvel Forskellen mellem de to Hovedlandsdele netop for Hvedens Vedkommende er mindre end for de andre Sædafgrøder. Højest var Hvedens Foldtal i Maribo Amt med 46,7 hl pr. ha mod 25,9 i Hjørring Amt, der i 1913 som sædvanlig viser det laveste Udbytte pr. Arealenhed.

Rughøsten gav i 1913 gennemsnitlig 23,9 Fold; hertil svarede 31,0 og 20,8 Fold, henholdsvis for Øerne og Jylland. Dette Udbytte var for hele Landet under eet betragtet meget nær lig det foregaaende Aars, men iøvrigt lavere end Gennemsnittet for 1908—12, men dog over det gennemsnitlige Udbytte for 1903—07. Det største Udbytte findes for 1913 i Sorø Amt, hvor der avledes 32,7 Fold, medens Ribe Amt med 17,9 hl pr. ha staar lavest i Rækken.

Af Byg høstedes i 1913 37,4 og 33,0 Fold henholdsvis for 2-radet og 6-radet Byg. Dette var for begge Afgrøders Vedkommende ikke saa lidt over Gennemsnittet for de to foregaaende Femaar. For det 2-radede Byg findes i 1913 det højeste Foldudbytte i Maribo Amt, nemlig 42,0, hvortil svarede som det laveste Udbytte 25,6 Fold for Hjørring Amt. Med Hensyn til Foldudbyttet af 6-radet Byg er det Københavns Amt som staar øverst (40,2 Fold), medens Ringkøbing Amt for denne Afgrødes Vedkommende staar lavest med 23,8 Fold.

Havren gav i 1913 41,6 Fold for den hvide Havres Vedkommende og 26,0 Fold for den graa Havre. Dette var for begge Afgrøder, men navnlig for den hvide Havre, højere end det efter de to foregaaende Femaar normale. Den hvide Havre gav i 1913 det højeste Fold i Maribo Amt, nemlig 53,6, medens det tilsvarende Foldtal for Hjørring Amt kun var 31,1. De tilsvarende Tal for den graa Havre var 50,4 og 20,6 henholdsvis for Svendborg og Vejle Amter.

Blandsæd gav for hele Landet under eet 38,3 Fold, med Maribo Amt øverst med 46,2 og Ringkøbing Amt nederst med 31,0 Fold.

Til yderligere Belysning af Foldudbyttet for Hovedkornsorternes Vedkommende har man ligesom i de nærmest foregaaende Aar foretaget en Fordeling af Sognene i Grupper efter det opgivne Foldudbytte. Den i Tabel 7 (Side 24) givne Gruppering er en noget anden end den forud for 1911 benyttede, idet Anvendelsen af det metriske Systems Maalenheder gjorde en Ændring nødvendig for at faa nogenlunde afrundede Grænser for Foldgrupperne. Denne ny Foldgruppering benyttedes først i Høstberetningen for 1911. Med Hensyn til Soggenes Fordeling efter Foldudbytte efter de ældre danske Maalenheder, se Side 37.

De absolutte Tal angiver, i hvor mange Sogne Udbyttet var opgivet til 15 Fold eller derunder, fra 16 til 25 Fold o. s. v., medens Rubrikken »Antal Opgivelser« angiver Antallet af Sogne, hvorfra der forelaa Oplysninger, altsaa paa det nærmeste det Antal Sogne, hvor de paagældende Sædarter i det hele taget

Tabel 6. Gsntl. Foldudbytte

	København Amt	Frederiksborg Amt	Holbæk Amt	Sorø Amt	Præstø Amt	Bornholms Amt	Maribo Amt	Svendborg Amt
Hvede:								
1913	44,0	39,8	43,6	43,7	44,0	42,2	46,7	45,5
1912	40,9	38,1	40,9	39,8	37,6	42,9	37,1	35,8
1911	41,2	37,6	40,4	40,9	41,0	39,3	39,4	39,1
1910	42,4	36,6	41,1	41,4	40,6	40,1	40,4	38,3
1909	38,0	33,0	34,6	31,0	35,6	39,6	31,5	33,0
1908	38,6	34,0	36,8	39,3	39,1	40,1	37,3	35,1
1908—12 gsntl.	40,2	35,8	38,8	36,5	38,8	40,4	37,1	36,3
1903—07 —	38,1	35,1	37,3	38,6	37,8	35,8	36,1	36,8
Rug:								
1913	31,2	28,5	30,6	32,7	32,2	27,5	32,2	31,9
1912	30,5	27,5	29,5	32,8	32,8	29,5	35,3	30,3
1911	32,1	29,6	32,2	35,1	33,5	28,1	34,2	30,6
1910	34,0	31,0	32,8	35,6	34,3	28,8	35,6	31,3
1909	32,0	30,8	31,3	33,5	33,5	31,0	37,6	31,3
1908	33,3	28,5	31,8	33,8	32,3	29,3	32,5	28,8
1908—12 gsntl.	32,4	29,5	31,5	34,2	33,3	29,3	35,0	30,5
1903—07 —	30,3	27,7	29,5	31,0	30,3	25,2	30,3	27,2
2-radet Byg:								
1913	39,2	35,2	38,0	37,2	38,5	34,0	42,0	39,8
1912	35,1	35,1	34,6	35,8	36,8	34,3	37,1	35,1
1911	34,1	32,6	32,2	34,1	33,4	31,0	34,7	33,4
1910	34,6	31,5	33,8	35,6	35,8	31,0	37,3	35,8
1909	35,6	34,0	35,6	35,8	34,6	30,3	33,8	33,0
1908	32,5	30,8	31,8	32,5	32,0	31,3	30,5	31,0
1908—12 gsntl.	34,4	32,8	33,6	34,8	34,5	31,6	34,7	33,7
1903—07 —	34,3	30,8	33,8	34,3	33,3	29,0	32,8	32,3
6-radet Byg:								
1913	40,2	35,7	39,4	38,1	38,5	34,5	38,9	36,6
1912	36,6	34,3	36,6	36,1	36,1	35,1	33,3	33,3
1911	34,9	32,7	34,4	34,3	34,6	32,7	32,4	31,9
1910	35,0	32,3	36,1	35,6	35,8	32,8	32,3	32,8
1909	36,8	34,6	37,8	36,8	35,0	32,5	32,0	31,8
1908	33,5	31,5	35,6	34,0	34,0	30,5	31,0	31,8
1908—12 gsntl.	35,4	33,1	36,1	35,4	35,1	32,7	32,2	32,3
1903—07 —	34,6	32,8	35,6	36,1	34,3	29,8	32,8	31,0
Hvid eller gul Havre:								
1913	48,6	42,0	46,2	46,9	46,9	39,7	53,6	47,5
1912	44,9	39,8	41,6	44,9	45,1	40,9	51,4	44,1
1911	44,0	38,4	42,1	44,0	44,4	36,6	48,3	42,8
1910	43,4	36,6	40,4	42,6	43,6	36,8	49,4	43,4
1909	46,2	40,1	43,6	45,9	44,6	38,0	49,7	43,9
1908	44,6	41,1	41,1	43,4	43,9	38,6	46,2	41,4
1908—12 gsntl.	44,6	39,2	41,8	44,2	44,3	38,2	49,0	43,1
1903—07 —	43,4	36,8	40,4	42,1	42,4	36,3	44,9	40,4

(d. e. Udbytte i hl pr. ha.)

Odense Amt	Øerne	Vejle Amt	Aarhus Amt	Randers Amt	Aalborg Amt	Hjørring Amt	Thisted Amt	Viborg Amt	Ringkøbing Amt	Ribe Amt	Jylland	Hede Landet
42,9	44,5	43,5	42,9	40,0	29,3	25,9	33,9	34,4	35,0	38,7	40,1	43,6
39,6	38,6	41,6	39,6	35,8	26,7	24,5	32,5	32,0	30,0	29,5	37,1	38,3
36,2	39,6	37,9	38,4	37,3	28,8	24,5	34,3	29,6	28,3	33,9	35,9	38,9
37,6	40,1	39,1	41,1	38,8	28,2	22,2	35,1	29,0	29,0	35,6	37,1	39,6
33,0	33,3	34,0	36,8	36,6	27,7	22,7	32,3	25,2	31,3	27,7	33,3	33,3
37,8	37,6	39,1	38,0	37,8	25,5	23,2	31,0	29,0	30,8	36,8	36,1	37,3
36,8	37,8	38,3	38,8	37,3	27,4	23,4	33,0	29,0	25,5	32,7	35,9	37,5
38,3	37,1	39,1	38,8	34,6	28,0	22,4	28,2	23,7	28,2	28,0	35,3	36,6
31,6	31,0	21,2	23,1	22,7	21,0	22,0	24,0	19,7	19,5	17,9	20,8	23,9
30,5	30,8	20,4	22,7	21,4	18,9	20,2	23,5	19,2	18,7	17,9	19,9	23,7
30,0	31,8	20,9	22,8	23,7	20,6	22,1	26,6	20,8	18,8	17,5	20,9	24,6
31,0	32,8	21,2	23,2	24,0	20,7	21,9	26,7	20,4	18,7	17,4	20,9	25,0
29,8	32,0	20,9	23,7	23,2	18,9	19,9	24,5	19,2	18,4	17,7	20,2	24,2
30,5	31,3	20,9	23,5	23,0	20,9	22,2	24,7	20,4	18,9	17,7	20,9	24,5
30,4	31,7	20,9	23,2	23,1	20,0	21,3	25,2	20,0	18,7	17,6	20,6	24,4
28,8	29,3	20,7	23,0	21,9	18,9	18,9	24,0	19,4	18,2	17,4	19,9	23,2
39,4	39,1	37,1	33,9	33,1	27,8	25,6	33,8	30,8	35,7	28,1	32,8	37,4
36,8	36,1	33,5	31,5	31,0	26,7	25,0	32,9	27,2	29,0	27,0	30,5	34,6
33,4	33,5	31,8	29,9	29,4	26,0	25,4	31,8	25,3	26,2	21,9	28,9	32,2
35,6	35,3	32,8	30,0	28,2	25,0	24,7	31,8	24,7	28,0	27,2	28,8	33,5
34,6	34,6	32,8	31,8	30,3	26,2	24,2	30,5	26,0	28,0	26,7	29,8	33,0
32,8	31,5	29,8	29,8	29,0	26,0	24,7	29,8	24,7	27,2	24,5	28,2	30,8
34,6	34,2	32,1	30,6	29,6	26,0	24,8	31,2	25,6	27,7	25,5	29,2	32,8
34,0	33,3	29,5	27,7	25,7	21,7	21,2	28,2	23,0	27,0	23,0	25,7	31,0
39,2	38,5	36,0	32,0	30,7	28,9	28,5	37,4	33,4	23,8	24,1	30,3	33,0
37,3	35,8	33,5	30,5	28,8	27,5	27,7	36,3	29,5	23,5	23,0	28,8	30,8
33,7	34,0	30,7	29,3	29,8	26,6	27,4	33,6	27,2	21,5	22,6	27,2	29,2
35,6	34,6	31,5	29,5	29,0	25,7	27,5	37,1	28,0	24,2	23,5	28,2	30,3
35,8	35,6	30,8	30,8	28,2	26,0	25,7	35,0	28,2	23,0	22,4	27,5	29,8
33,5	33,0	30,0	29,0	29,5	25,7	27,7	33,3	27,0	23,5	21,7	27,2	29,0
35,2	34,6	31,3	29,8	29,1	26,3	27,2	35,1	28,0	23,1	22,6	27,8	29,8
34,8	34,3	29,5	24,5	25,2	22,2	23,7	30,3	25,5	20,4	20,4	24,5	27,2
49,2	47,4	44,4	42,1	39,1	31,3	31,1	48,2	35,8	38,9	31,5	38,5	41,6
45,6	44,6	40,9	40,4	37,6	30,0	29,8	46,2	35,1	38,8	30,5	36,8	39,6
43,1	43,1	40,1	38,4	36,5	30,1	30,5	45,6	33,7	34,8	29,5	35,8	38,5
44,1	42,6	40,1	37,6	35,6	28,2	28,5	45,9	34,0	36,6	28,8	35,3	38,0
45,4	44,6	40,1	39,3	37,3	30,5	29,8	45,4	35,0	38,8	30,0	36,6	39,6
43,4	42,9	38,0	37,6	35,6	29,5	30,5	44,4	32,8	38,8	27,7	35,1	37,8
44,9	43,6	39,8	38,7	36,5	29,7	29,8	45,5	34,1	37,6	29,3	35,9	38,7
42,1	41,4	37,6	36,1	32,8	25,5	22,4	39,1	30,8	35,8	26,0	32,3	35,6

(fortsættes omstaaende.)

Tabel 6 (fortsat). Gsntl. Foldud-

	København Amt	Frederiks- borg Amt	Holbæk Amt	Sorø Amt	Præstø Amt	Bornholms Amt	Maribo Amt	Svendborg Amt
Graa eller broget samt sort Havre:								
1913	49,0	43,6	45,4	46,8	48,0	35,8	48,0	50,4
1912	43,9	34,0	40,6	44,1	44,4	40,1	47,9	42,9
1911	46,8	38,1	41,8	43,0	44,2	37,5	47,7	41,6
1910	42,1	32,8	39,8	42,4	43,6	37,6	47,2	41,9
1909	45,1	34,6	43,4	45,4	44,9	37,6	48,2	41,9
1908	44,1	32,8	40,9	42,6	43,4	37,3	46,9	40,9
1908—12 gsntl.	44,4	34,3	41,2	43,5	44,1	38,0	47,6	41,8
1903—07 —	43,6	37,8	41,9	41,9	42,1	35,3	44,4	39,1
Blandsæd:								
1913	44,2	40,2	43,6	43,6	41,9	39,8	46,2	43,7
1912	41,4	39,8	40,4	41,4	40,9	39,8	44,4	40,4
1911	40,3	38,1	40,3	40,3	39,5	36,6	42,8	39,7
1910	40,9	37,6	39,8	40,1	40,1	36,1	43,9	40,4
1909	42,4	40,1	42,4	41,9	41,1	37,6	42,4	40,4
1908	40,6	38,0	40,1	39,6	38,6	38,8	40,1	37,8
1908—12 gsntl.	41,1	38,7	40,6	40,7	40,0	37,6	42,7	39,7
1903—07 —	39,8	36,6	39,8	39,6	38,8	35,3	39,8	38,1

dyrkes. Rubrikken »Forholdstal« indeholder den procentvise Fordeling af Sogneopgivelserne i de ovenfor nævnte Grupper. — Modsætningen mellem Øerne og Jylland, der allerede ret udpræget fremgaar af de i Tabellen Side 20 meddelte Gennemsnit for Foldudbyttet, viser sig endnu klarere ved den her foretagne Fordeling, idet de høje Procenttal for Sogne med lavt Udbytte findes i Jylland, medens omvendt et Udbytte paa over 35 hl pr. ha træffes forholdsvis langt hyppigere paa Øerne.

b. Rodfrugter. *Racines.*

I Tabel 8 (Side 25) er meddelt de vigtigste Data med Hensyn til Udbyttet af Rodfrugthøsten i 1913, udtrykt i Hektoliter resp. Tons. Som i tidligere Publikationer vedrørende Opgørelsen af Høst-udbyttet er der sondret mellem Kartofler, Foderroer og saadanne Rodfrugter, som særlig udnyttes industrielt; Foderroernes Udbytte er meddelt særskilt for Gulerødder, Kunkelroer, Kaalroer og Turnips; den tredje Gruppe omfatter Sukkerroer og Cikorierødder.

bytte (d. e. Udbytte i hl pr. ha).

Odense Amt	Øerne	Vejle Amt	Aarhus Amt	Randers Amt	Aalborg Amt	Hjørring Amt	Thisted Amt	Viborg Amt	Ringkøbing Amt	Ribe Amt	Jylland	Helt Landet
50,2	47,4	20,6	21,8	36,8	29,8	28,9	35,6	28,2	22,4	21,9	25,2	26,0
45,4	42,6	20,2	23,5	34,8	28,0	31,5	34,6	26,7	23,2	20,4	25,5	26,2
41,7	42,4	23,8	22,2	32,6	27,6	31,9	33,9	26,6	21,3	21,2	25,3	26,0
43,6	41,4	19,7	20,4	32,8	28,2	29,5	34,3	26,2	22,7	21,4	24,7	25,5
45,4	43,1	19,7	21,4	35,0	29,3	28,8	34,3	27,2	23,0	22,7	25,2	26,0
43,1	41,4	19,4	18,4	31,8	28,5	30,3	32,3	26,0	20,4	21,7	24,2	24,7
43,8	42,2	20,6	21,2	33,4	28,3	30,4	33,9	26,5	22,1	21,5	25,0	25,7
41,6	40,6	17,9	17,9	29,8	24,0	21,9	30,3	23,7	19,2	20,4	21,4	24,5
44,5	43,3	39,3	36,0	34,1	33,5	31,1	35,9	31,9	31,0	31,1	33,6	38,3
43,1	41,4	35,6	33,8	33,8	31,3	29,5	36,3	31,0	28,8	30,3	31,8	36,6
40,6	40,0	35,6	32,8	33,1	30,8	30,1	34,9	29,3	25,7	29,8	31,0	35,6
41,6	40,4	35,6	32,5	31,3	29,8	29,3	35,8	29,5	27,5	29,8	31,0	35,8
42,6	41,4	35,6	33,5	33,3	30,8	29,3	35,1	30,3	29,0	29,0	31,5	36,6
40,4	39,3	34,6	32,3	31,8	30,3	30,5	34,3	29,0	28,0	27,7	30,8	35,3
41,7	40,5	35,4	33,0	32,7	30,6	29,7	35,3	29,8	27,8	29,3	31,2	36,0
39,8	38,8	33,5	31,5	28,0	26,7	24,0	30,3	26,7	26,7	25,7	28,0	33,8

Det fremgaar af Tabel 8, at Udbyttet af Rodfrugthøsten i 1913 i det hele har været adskilligt højere end det, der efter de to foregaaende Femaars Gennemsnit kan betragtes som det normale.

Dette gælder navnlig med Hensyn til Kartoffelhøsten. Dennes samlede Udbytte var i 1913 14,9 Mill. hl; deraf avledes de 3,6 Mill. hl paa Øerne og de 11,3 Mill. hl i Jylland. I Aarene 1908—12 indhøstedes 10,9 Mill. hl og i Aarene 1903—07 9,3 Mill. hl gennemsnitlig aarlig. Udbyttet i 1913 var saaledes henholdsvis 4 Mill. hl og 5,6 Mill. hl højere end i hvert af de nævnte Femaar.

Af Foderroer avledes i det hele i 1913 203,5 Mill. hl, nemlig 73,9 og 129,6 henholdsvis for Øerne og Jylland. Dette Udbytte er op mod 20 Mill. hl højere end det, der indhøstedes i 1908—12 og omkring 64 Mill. hl højere end Udbyttet for Aarene 1903—07. I det hele var Foderroehøsten i 1913 lidt ringere end i 1912, men dette Aar er ogsaa, for disse Afgrøders Vedkommende, det bedste,

Tabel 7. Soggenes Fordeling efter det for 1913 opgivne
 Foldudbytte (ø: Hektoliter pr. Hektar).

	Absolute Tal			Forholdstal				
	Øerne 1913	Jylland 1913	Hele Landet 1913	Øerne 1913	Jylland 1913	Hele Landet		
						1913	1912	1911
Hvede:				pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Indtil 15 hl	"	3	3	"	0,73	0,27	0,97	0,89
16—25 -	9	94	103	1,28	22,59	9,18	11,71	7,70
26—35 -	79	121	200	11,19	29,08	17,83	36,79	30,17
36—45 -	434	135	569	61,47	32,45	50,71	47,92	57,89
over 45 -	184	63	247	26,06	15,15	22,01	2,61	3,35
Antal Opgivelser	706	416	1 122	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Rug:								
Indtil 15 hl	3	143	146	0,40	14,02	8,32	11,74	8,42
16—25 -	90	602	692	12,28	59,02	39,45	42,16	39,35
26—35 -	499	233	732	67,98	22,84	41,74	39,05	43,01
36—45 -	141	38	179	19,22	3,73	10,21	7,05	9,22
over 45 -	1	4	5	0,12	0,39	0,28	"	"
Antal Opgivelser	734	1 020	1 754	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Byg, 2rd.:								
Indtil 15 hl	"	33	33	"	3,87	2,08	2,67	3,66
16—25 -	2	297	299	0,27	34,86	18,84	23,91	27,57
26—35 -	249	303	552	33,88	35,56	34,79	41,26	50,97
36—45 -	444	199	643	60,41	23,36	40,51	31,25	17,67
over 45 -	40	20	60	5,44	2,35	3,78	0,91	0,13
Antal Opgivelser	735	852	1 587	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Byg, 6rd.:								
Indtil 15 hl	"	64	64	"	8,62	5,07	6,26	6,48
16—25 -	5	273	278	0,96	36,74	22,08	25,19	28,88
26—35 -	166	224	390	31,99	30,15	30,90	39,10	44,37
36—45 -	330	157	487	63,58	21,13	38,59	27,57	18,87
over 45 -	18	25	43	3,47	3,36	3,41	1,88	1,40
Antal Opgivelser	519	743	1 262	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Havre, hvid eller gul:								
Indtil 15 hl	1	18	19	0,13	1,87	1,12	1,33	1,33
16—25 -	1	142	143	0,13	14,76	8,42	10,77	12,38
26—35 -	31	318	349	4,21	33,06	20,54	22,20	23,43
36—45 -	318	293	611	43,15	30,46	35,96	42,29	45,17
over 45 -	386	191	577	52,38	19,85	33,96	23,41	17,69
Antal Opgivelser	737	962	1 699	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Havre, graa eller broget samt sort:								
Indtil 15 hl	"	42	42	"	8,42	8,03	8,18	9,20
16—25 -	1	191	192	4,16	38,27	36,71	38,78	40,69
26—35 -	3	180	183	12,50	36,08	34,99	35,98	32,04
36—45 -	10	65	75	41,67	13,02	14,34	12,55	13,43
over 45 -	10	21	31	41,67	4,21	5,93	4,56	4,64
Antal Opgivelser	24	499	523	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Blandsød:								
Indtil 15 hl	"	36	36	"	3,99	2,24	2,42	2,70
16—25 -	3	196	199	0,43	21,73	12,39	16,01	17,84
26—35 -	61	339	400	8,66	37,58	24,91	27,42	31,83
36—45 -	437	249	686	62,07	27,60	42,71	43,94	41,79
over 45 -	203	82	285	28,84	9,10	17,75	10,21	6,44
Antal Opgivelser...	704	902	1 606	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Tabel 8. Udbyttet af Rodfrugter i 1000 Hektoliter, resp. 1000 Tons.

	Kartofler	Foderroer					Sukkerroer og Cikorerødder		
		Gulerødder	Runkelroer	Kaalroer	Turnips og andre Foderroer	Til sammen	Sukkerroer	Cikorerødder	Til sammen
	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 hl	1000 t	1000 t	1000 t
Øerne:									
1913	3 604	801	48 754	15 015	9 292	73 862	904	13	917
1912	2 557	872	51 178	15 887	9 536	77 473	1 022	15	1 037
1911	2 865	774	43 833	10 083	7 099	61 789	718	12	730
1910	2 574	933	51 820	9 370	7 359	69 482	730	12	742
1909	2 104	999	52 168	7 350	7 088	67 605	475	9	484
1908	2 257	1 042	49 461	4 383	5 864	60 750	441	8	449
1908—12 gsntl....	2 471	924	49 692	9 415	7 389	67 420	677	11	688
1903—07 — ...	2 076	1 061	40 405	1 497	3 979	46 942	424	7	431
Jylland:									
1913	11 278	3 204	21 230	64 010	41 195	129 639	26	8	34
1912	8 941	3 227	21 139	65 431	40 232	130 029	30	9	39
1911	8 588	2 747	17 423	48 825	32 477	101 472	17	8	25
1910	9 005	3 353	18 824	60 574	41 966	124 697	12	9	21
1909	6 918	2 998	14 834	55 481	41 867	115 180	10	7	17
1908	8 488	3 408	15 222	53 244	42 306	114 180	10	8	18
1908—12 gsntl....	8 388	3 143	17 488	56 711	39 770	117 112	16	8	24
1903—07 — ...	7 245	2 902	10 796	39 433	39 499	92 630	10	8	18
Hele Landet:									
1913	14 882	4 005	69 984	79 025	50 487	203 501	930	21	951
1912	11 498	4 099	72 317	81 318	49 768	207 502	1 052	24	1 076
1911	11 453	3 521	61 256	58 908	39 576	163 261	735	20	755
1910	11 579	4 266	70 644	69 944	49 325	194 179	742	21	763
1909	9 022	3 997	67 002	62 831	48 955	182 785	485	16	501
1908	10 745	4 450	64 683	57 627	48 170	174 930	451	16	467
1908—12 gsntl....	10 859	4 067	67 180	66 126	47 159	184 532	693	19	712
1903—07 — ...	9 321	3 963	51 201	40 930	43 478	139 572	434	15	449

der kendes. — Mindst tilfredsstillende var i 1913 Udbyttet af Gulerødderne, som udgjorde 4,0 Mill. hl, 0,8 paa Øerne og 3,2 i Jylland. Saavel for begge Hovedlandsdelene som for Landet under eet betragtet var Udbyttet nærmest lidt lavere end i Aaret forud, ligesom det ogsaa var lavere end i Aarene 1908—12 gennemsnitlig, men snarest lidt højere end i Femaaret 1903—07. — Det samlede Udbytte af Runkelroer var 70,0 Mill. hl, nemlig paa Øerne 48,8

Mill. hl., i Jylland 21,2 Mill. hl. I 1912 var de tilsvarende Tal henholdsvis 72,3, 51,2 og 21,1 Mill. hl. Udbyttet var i det hele lidt lavere end i 1912. Dog var Udbyttet en Del højere end i 1908—12 og navnlig end i Aarene 1903—07 gennemsnitlig. — Af Kaalroer høstedes i 1913 79,0 Mill. hl, nemlig paa Øerne 15,0 og i Jylland 64,0 Mill. hl. Ogsaa for Kaalroernes Vedkommende var Udbyttet lidt lavere end i 1912, hvor det var 81,3 Mill. hl, men det laa betydeligt over det for hvert af de to foregaaende Femaar normale Udbytte. — Udbyttet af Turnips var for Landet under eet 50,5 Mill. hl, deraf paa Øerne 9,3, i Jylland 41,2 Mill. hl. Turnips var den eneste af Foderroerne, som i 1913 gav et højere Udbytte end i 1912 (49,8 Mill. hl), ligesom ogsaa Udbyttet laa betydeligt over de to Femaars Gennemsnitsudbytte. Ved Oversigterne over Udbyttet af Rodfrugthøsten, specielt Høsten af Foderroer, maa det særlig erindres (jfr. Forordet), at det er de paa Grundlag af Arealtællingen 1912 reviderede Høstarealer, som er lagte til Grund for Beregningen.

Saavel af Sukkerroer som af Cikorierødder høstedes der i 1913 et lidt mindre Udbytte end i 1912, for begge under eet 951 000 Tons mod 1 076 000 Tons.

I Lighed med den Side 15 meddelte Tabel over Udbyttet af Sædhøstens Kærneudbytte, udtrykt i Vægtenheder, gives i Tabel 9 (Side 27) en tilsvarende Oversigt over Rodfrugthøstens Udbytte i Vægt (Tusind Tons) for de samme Grupper, Aar og Landsdele som i Tabel 8. I Stedet for Gennemsnittet 1903—07 er beregnet, hvor stort Udbyttet af Rodfrugthøsten i 1913 var, naar Udbyttet for 1908—12 sættes = 100. Det fremgaar af disse i sidste Kolonne anførte Forholdstal, at Udbyttet af Rodfrugthøsten under eet betragtet har været omkring 13 pCt. over det for 1908—12 gennemsnitlige. Kartofflernes har været 37 pCt. over og Foderroernes 10 pCt. over dette Gennemsnit. Sukkerroer har givet 34 pCt. over det for det foregaaende Femaar normale.

I omstaaende Tabel 10 (Side 28) er meddelt, hvorledes Mængdeudbyttet af de ovenfor nævnte Grupper af Rodfrugter fordeler sig mellem Øerne og Jylland. Det fremgaar heraf, at Rodfrugtavlens

Tabel 9. Udbyttet af Rodfrugter i 1000 Tons.

	1913	1912	1911	1910	1909	1908	Gsntl. 1908 —12	1913 naar Gsntl. for 1908—12 sættes = 100
	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	1000 t	
Øerne:								
Kartofler	259,5	184,1	206,3	185,3	151,5	162,5	177,9	146
Gulerødder	46,5	50,6	44,9	54,1	57,9	60,4	53,6	87
Runkelroer	3 169,0	3 326,6	2 849,1	3 368,3	3 390,9	3 215,0	3 230,0	98
Kaalroer	976,0	1 032,7	655,4	609,1	477,8	284,9	612,0	160
Turnips	538,9	553,1	411,7	426,8	411,1	340,1	428,6	126
Tils. Foderroer ...	4 730,4	4 963,0	3 961,1	4 458,8	4 337,7	3 900,4	4 324,3	109
Sukkerroer	904,0	1 021,6	717,8	729,9	475,3	441,1	677,2	134
Cikorierødder	13,4	15,3	12,4	11,8	9,2	8,4	11,4	118
Tils. Sukkerroer og Cikorierødder } Tils. for Øerne	917,4	1 036,9	730,2	741,7	484,5	449,5	688,6	133
	5 907,3	6 184,0	4 897,6	5 385,3	4 973,7	4 512,4	5 190,7	114
Jylland:								
Kartofler	812,0	643,8	618,3	648,4	498,1	611,1	603,9	134
Gulerødder	185,8	187,2	159,3	193,3	173,9	197,7	182,3	102
Runkelroer	1 380,0	1 374,0	1 132,5	1 223,6	964,2	989,4	1 136,7	121
Kaalroer	4 160,6	4 253,0	3 173,6	3 937,3	3 606,3	3 460,9	3 686,2	113
Turnips	2 389,3	2 333,5	1 883,7	2 434,0	2 428,3	2 453,7	2 306,7	104
Tils. Foderroer ...	8 115,7	8 147,7	6 349,1	7 788,2	7 172,7	7 101,7	7 311,9	111
Sukkerroer	26,0	30,1	16,6	11,6	9,5	10,4	15,6	167
Cikorierødder	8,0	9,4	7,7	9,1	6,5	7,9	8,1	99
Tils. Sukkerroer og Cikorierødder } Tils. for Jylland ...	34,0	39,5	24,3	20,7	16,0	18,3	23,7	143
	8 961,7	8 831,0	6 991,7	8 457,3	7 686,8	7 731,1	7 939,5	113
Hele Landet:								
Kartofler	1 071,5	827,9	824,6	833,7	649,6	773,6	781,8	137
Gulerødder	232,3	237,8	204,2	247,4	231,8	258,1	235,9	98
Runkelroer	4 549,0	4 700,6	3 981,6	4 591,9	4 355,1	4 204,4	4 366,7	104
Kaalroer	5 136,6	5 285,7	3 829,0	4 546,4	4 084,1	3 745,8	4 298,2	119
Turnips	2 928,2	2 886,6	2 295,4	2 860,8	2 839,4	2 793,8	2 735,3	107
Tils. Foderroer ...	12 846,1	13 110,7	10 310,2	12 246,5	11 510,4	11 002,1	11 636,1	110
Sukkerroer	930,0	1 051,7	734,4	741,5	484,8	451,5	692,8	134
Cikorierødder	21,4	24,7	20,1	20,9	15,7	16,3	19,5	110
Tils. Sukkerroer og Cikorierødder } Tils. for hele Landet	951,4	1 076,4	754,5	762,4	500,5	467,8	712,3	134
	14 869,0	15 015,0	11 889,3	13 842,6	12 660,5	12 243,5	13 130,2	113

frembyder karakteristiske Forskelligheder i Henseende til det Omfang, hvori de forskellige Arter dyrkes i de to Hovedlandsdele.

Tabel 10. Rodfrugthøstens procentvise Fordeling mellem Øerne og Jylland,

		1913	1912	1911	1910	1909	1908	1908 —12
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Kartofler	Øerne ...	24,2	22,2	25,0	22,2	23,3	21,0	22,8
	Jylland ..	75,8	77,8	75,0	77,8	76,7	79,0	77,2
Gulerødder	Øerne ...	20,0	21,3	22,0	21,9	25,0	23,4	22,7
	Jylland ..	80,0	78,7	78,0	78,1	75,0	76,6	77,3
Runkelroer	Øerne ...	69,7	70,8	71,6	73,4	77,9	76,5	74,0
	Jylland ..	30,3	29,2	28,4	26,6	22,1	23,5	26,0
Kaalroer	Øerne ...	19,0	19,5	17,1	13,4	11,7	7,6	14,2
	Jylland ..	81,0	80,5	82,9	86,6	88,3	92,4	85,8
Turnips og andre Foderroer	Øerne ...	18,4	19,2	17,5	14,9	14,5	12,2	15,7
	Jylland ..	81,6	80,8	82,5	85,1	85,5	87,8	84,3
Tils. Foderroer	Øerne ...	36,8	37,9	38,4	36,4	37,7	35,5	37,2
	Jylland ..	63,2	62,1	61,6	63,6	62,3	64,5	62,8
Sukkerroer	Øerne ...	97,2	97,1	97,7	98,4	98,0	97,7	97,7
	Jylland ..	2,8	2,9	2,3	1,6	2,0	2,3	2,3
Cikorierødder	Øerne ...	62,7	66,0	61,7	56,5	58,6	51,6	58,5
	Jylland ..	37,3	34,0	38,3	43,5	41,4	48,4	41,5
Tils. Sukkerroer og Cikorierødder	Øerne ...	96,4	96,3	96,8	97,3	96,8	96,1	96,7
	Jylland ..	3,6	3,7	3,2	2,7	3,2	3,9	3,3
I alt Rodfrugter	Øerne ...	39,7	41,2	41,2	38,9	39,3	36,9	39,5
	Jylland ..	60,3	58,8	58,8	61,1	60,7	63,1	60,5

Af Kartoflerne avledes normalt noget over en Femtedel paa Øerne, af Foderroerne mellem en Tredjedel og de to Femtedele (37,2 pCt.), og af Sukkerroer og Cikorierødder op mod de 98 pCt. af det samlede Udbytte. Indenfor Gruppen Foderroer falder paa Øerne noget over en Femtedel af Gulerødderne, henved tre Fjerdedele af Runkelroerne, op imod en Syvendedel af Turnips og 16 pCt. af Kaalroerne.

I Tabel 11 (Side 29) er givet en Oversigt over Foldudbyttet af Rodfrugterne udtrykt i Hektoliter pr. Hektar.

Det vil ses af denne Oversigt, at Foldudbyttet i 1913 for Rodfrugterne gennemgaaende har været adskilligt højere end i de to Femaar, som gik nærmest forud. — Af Kartofler høstedes i det hele 243 hl pr. ha. Udbyttet var adskilligt højere i Jylland end paa Øerne, nemlig 248 mod 229 hl pr. ha. — Gulerødder gav 500 hl pr. ha, men her var Udbyttet adskilligt højere paa Øerne, nemlig 562 hl pr. ha, svarende til 487 hl pr. ha i Jylland. —

Tabel 11. Rodfrugternes gennemsnitlige Foldudbytte i Hektoliter, resp. 100 kg pr. Hektar.

	hl pr. ha					100 kg pr. ha	
	Kar- toffer	Gule- rødder	Runkel- roer	Kaal- roer	Turnips og andre Foderroer	Sukker- roer	Cikorie- rødder
Øerne:							
1913.....	229	562	858	855	838	291	219
1912.....	161	610	885	900	855	317	245
1911.....	190	509	749	687	694	289	212
1910.....	197	573	865	789	787	320	228
1909.....	151	578	847	840	832	284	206
1908.....	171	562	787	747	772	272	237
1908—12 gsntl. . .	174	566	827	793	788	296	226
1903—07 — ..	159	467	719	704	714	279	208
Jylland:							
1913.....	248	487	789	753	730	273	207
1912.....	197	489	799	767	714	318	237
1911.....	193	413	695	588	567	257	184
1910.....	207	499	794	754	714	242	218
1909.....	161	446	668	714	696	201	149
1908.....	202	507	729	709	691	229	197
1908—12 gsntl. . .	192	471	737	706	676	249	197
1903—07 — ..	177	484	699	701	658	200	175
Hele Landet:							
1913.....	243	500	836	770	748	291	214
1912.....	189	507	865	772	726	317	241
1911.....	192	435	736	592	580	288	196
1910.....	199	517	850	757	721	319	222
1909.....	159	477	807	719	709	282	172
1908.....	194	520	772	709	699	271	213
1908—12 gsntl. . .	187	491	806	710	687	295	209
1903—07 — ..	171	477	716	701	661	275	189

Af Runkelroer høstedes 836 hl pr. ha i Gennemsnit for hele Landet; hertil svarede paa Øerne 858, i Jylland 789 hl pr. ha. — Kaalroerne gav 770 hl pr. ha. Ogsaa disse gav paa Øerne et adskilligt højere Udbytte end i Jylland, nemlig 855 mod 753 hl pr. ha. — Af Turnips høstedes 748 hl pr. ha, svarende til 838 hl pr. ha og 730 hl pr. ha henholdsvis for Øerne og Jylland. — Sukkerroerne gav 29,1 Tons pr. ha, paa Øerne 29,1 og i Jylland 27,3, idet Gennemsnitsudbyttet for Landet praktisk talt bestemmes af Øernes Udbytte. — Cikorierødder gav 21,4 Tons, svarende til 21,9 og 20,7

Tons pr. ha for de nævnte to Hovedlandsdele. Det vil saaledes ses, at Foldudbyttet helt igennem har været adskilligt højere paa Øerne end i Jylland, naar alene bortses fra Udbyttet af Kartofler.

Dette fremgaar ogsaa af nedenstaaende Tabel 12 over Sog-
nenes Fordeling efter det i 1913 opgivne Foldudbytte, idet man
her, ligesom ved den tilsvarende Oversigt for Kornafgrøderne,
gennemgaaende finder de større Procenttal for de høje Fold paa

Tabel 12. Sognenes Fordeling efter det for 1913 opgivne
Foldudbytte
(o: Hektoliter pr. Hektar).

	Absolute Tal			Forholdstal				
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet		
				1913	1913	1913	1912	1911
Kartofler:				pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Indtil 100 Fold.....	28	20	48	3,96	1,98	2,80	9,99	9,18
101—150 —	93	76	169	13,15	7,54	9,86	29,26	25,00
151—200 —	222	269	491	31,40	26,69	28,63	34,96	36,91
201—250 —	253	342	595	35,79	33,93	34,69	15,81	20,32
over 250 —	111	301	412	15,70	29,86	24,02	9,98	8,59
Antal Opgivelser	707	1 008	1 715	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Runkelroer:								
Indtil 400 Fold.....	3	36	39	0,41	4,26	2,48	3,76	7,06
401—500 —	2	14	16	0,28	1,66	1,02	1,61	2,28
501—600 —	5	113	118	0,69	13,37	7,52	9,07	14,05
601—700 —	44	148	192	6,08	17,51	12,24	13,44	22,42
701—800 —	219	254	473	30,25	30,06	30,15	23,98	33,22
over 800 —	451	280	731	62,29	33,14	46,59	48,19	20,97
Antal Opgivelser	724	845	1 569	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kaalroer:								
Indtil 400 Fold.....	10	22	32	1,65	2,19	1,99	1,78	10,63
401—500 —	2	19	21	0,33	1,89	1,31	1,34	3,48
501—600 —	30	129	159	4,95	12,86	9,88	8,28	22,36
601—700 —	35	182	217	5,78	18,15	13,49	13,57	24,29
701—800 —	185	310	495	30,53	30,91	30,76	23,57	27,64
over 800 —	344	341	685	56,76	34,00	42,57	51,46	11,60
Antal Opgivelser	606	1 003	1 609	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Turnips:								
Indtil 400 Fold.....	4	22	26	0,67	2,21	1,63	2,21	10,88
401—500 —	4	19	23	0,67	1,91	1,44	1,82	3,97
501—600 —	17	103	120	2,83	10,37	7,53	8,24	20,10
601—700 —	53	166	219	8,81	16,72	13,74	14,40	24,26
701—800 —	183	303	486	30,45	30,52	30,49	28,88	28,62
over 800 —	340	380	720	56,57	38,27	45,17	44,45	12,17
Antal Opgivelser	601	993	1 594	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Øerne; kun Kartoflerne danner en Undtagelse fra denne almindelige Regel.

c. Høhøsten.

Foin.

Det samlede Udbytte af Høhøsten i 1913 var (jfr. Tabel 13) 1,80 Mill. Tons, hvoraf 0,70 Mill. Tons paa Øerne og 1,10 Mill. Tons i Jylland. Udbyttet var vel højere end Aaret i Forvejen, men derimod lavere end det for de to Femaar 1908—12 og 1903—07 gennemsnitlige. Det forholdsvis lavere Høudbytte i 1913 falder dog udelukkende paa Agerhøet, som i 1913 kun gav 1,07 Mill. Tons, medens de tilsvarende Tal for begge de to forudgaaende Femaar var 1,15 Mill. Tons. Derimod var Udbyttet

Tabel 13. Høudbytte i Mill. Tons og i Tons pr. Hektar.

	Øerne			Jylland			Hele Landet		
	Agerhø	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen	Agerhø	Enghø	Tilsammen
	Millioner Tons								
1913	0,49	0,21	0,70	0,58	0,52	1,10	1,07	0,73	1,80
1912	0,47	0,21	0,68	0,50	0,54	1,04	0,97	0,75	1,72
1911	0,50	0,20	0,70	0,58	0,49	1,07	1,08	0,69	1,77
1910	0,57	0,21	0,78	0,59	0,48	1,07	1,16	0,69	1,85
1909	0,60	0,20	0,80	0,58	0,49	1,07	1,18	0,69	1,87
1908	0,68	0,21	0,89	0,68	0,52	1,20	1,36	0,73	2,09
1908—12 gsntl....	0,56	0,21	0,77	0,59	0,50	1,09	1,15	0,71	1,86
1903—07 — ...	0,60	0,19	0,79	0,55	0,48	1,03	1,15	0,67	1,82
	Tons pr. Hektar								
1913	4,9	3,9	4,5	4,2	3,1	3,6	4,5	3,3	3,9
1912	4,8	4,1	4,5	3,6	3,3	3,4	4,2	3,4	3,8
1911	4,6	3,8	4,4	4,1	3,0	3,5	4,3	3,2	3,9
1910	5,0	3,9	4,7	4,0	2,8	3,4	4,4	3,1	3,9
1909	4,9	3,6	4,6	3,9	2,9	3,4	4,4	3,1	3,8
1908	5,3	4,0	4,9	4,4	3,1	3,7	4,8	3,4	4,2
1908—12 gsntl....	4,9	3,9	4,6	4,0	3,0	3,5	4,4	3,2	3,9
1903—07 — ...	4,3	3,5	4,1	3,7	2,8	3,2	4,1	3,0	3,6

af Enghø forholdsvis noget bedre og lidt over det, der efter de nævnte to Femaars Gennemsnit tør betragtes som det normale.

Dog er Høhøstens Udbytte, naar der ikke ses paa dettes absolute Størrelse, men det derimod ses i Forhold til Arealet, ikke væsentlig forskelligt fra hvad Tilfældet har været i de nærmest foregaaende Aar: 3,9 Tons pr. ha for hele Landet. Saavel for Agerhøets som for Enghøets Vedkommende er Udbyttet pr. Arealenhed en Del højere paa Øerne end i Jylland. I Gennemsnit gav Agerhø 4,5 Tons pr. ha, men hertil svarede for Øerne 4,9 Tons mod 4,2 Tons i Jylland, og medens Udbyttet af Enghø for Landet

Tabel 14. Udbyttet af Halm i Millioner Tons.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Bland- sæd	Bog- hvede	Bælg- sæd	Til- sammen
	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t	Mill. t
Øerne								
1913	0,14	0,29	0,36	0,42	0,27	—	0,01	1,49
1912	0,17	0,31	0,40	0,49	0,29	—	0,01	1,67
1911	0,16	0,34	0,37	0,44	0,26	—	0,01	1,58
1910	0,15	0,35	0,33	0,41	0,26	—	0,01	1,51
1909	0,19	0,41	0,43	0,48	0,31	—	0,02	1,84
1908	0,15	0,38	0,38	0,42	0,26	—	0,02	1,61
1908—12 gsntl.	0,16	0,36	0,38	0,45	0,28	—	0,01	1,64
1903—07 —	0,11	0,38	0,30	0,34	0,21	—	0,02	1,36
Jylland								
1913	0,04	0,50	0,21	0,89	0,28	—	—	1,92
1912	0,04	0,53	0,22	0,88	0,27	—	—	1,94
1911	0,04	0,61	0,20	0,84	0,27	—	—	1,96
1910	0,03	0,50	0,17	0,75	0,24	0,01	0,01	1,71
1909	0,03	0,59	0,20	0,86	0,27	0,01	0,01	1,97
1908	0,03	0,57	0,19	0,77	0,24	0,01	0,01	1,82
1908—12 gsntl.	0,03	0,56	0,20	0,82	0,26	0,01	0,01	1,89
1903—07 —	0,03	0,50	0,16	0,66	0,19	0,01	0,01	1,56
Hele Landet								
1913	0,18	0,79	0,57	1,31	0,55	—	0,01	3,41
1912	0,21	0,84	0,62	1,37	0,56	—	0,01	3,61
1911	0,20	0,95	0,57	1,28	0,53	—	0,01	3,54
1910	0,18	0,85	0,50	1,16	0,50	0,01	0,02	3,22
1909	0,22	1,00	0,63	1,34	0,58	0,01	0,03	3,81
1908	0,18	0,95	0,57	1,19	0,50	0,01	0,03	3,43
1908—12 gsntl.	0,19	0,92	0,58	1,27	0,54	0,01	0,02	3,53
1903—07 —	0,14	0,88	0,46	1,00	0,40	0,01	0,03	2,92

under eet betragtet var 3,3 Tons, var det for de nævnte Landsdele henholdsvis 3,9 og 3,1 Tons.

d. Halmudbyttet.

Paille.

Det samlede Udbytte af Halm udgjorde i 1913 3,41 Mill. Tons, hvoraf 1,49 Mill. t faldt paa Øerne og 1,92 Mill. t paa Jylland. Halmhøstens Udbytte i 1913 var i det hele, set i Forhold til de nærmest foregaaende Aars, noget under det for disse normale. Den største Halmmængde leverede Havren med 1,31 Mill. t for hele Landet; derefter kom Rugen med 0,79 Mill. t; Byg og Blandsæd gav hver omkring $\frac{1}{2}$ Mill. t, medens

Tabel 15. Gsntl. Halmudbytte i Tons pr. Hektar.

	Hvæde	Rug	Byg	Havre	Bland- sæd	Bog- hvæde	Bælg- sæd	Til- sammen
	t	t	t	t	t	t	t	t
Øerne								
1913	3,3	3,8	2,3	3,1	3,1	2,9	2,5	3,0
1912	4,0	4,3	2,6	3,8	3,4	1,8	3,2	3,4
1911	4,0	4,4	2,4	3,4	3,0	2,4	3,1	3,2
1910	3,8	4,3	2,2	3,3	3,0	2,8	3,0	3,1
1909	5,2	4,8	2,9	3,9	3,6	1,8	3,5	3,8
1908	4,3	4,4	2,5	3,4	3,1	2,0	3,1	3,3
1908—12 gsntl.	4,3	4,4	2,5	3,6	3,2	2,1	3,2	3,4
1903—07 —	3,2	3,9	1,9	2,7	2,5	2,3	2,8	2,7
Jylland								
1913	3,4	2,9	2,4	2,9	3,0	1,7	2,6	2,9
1912	4,0	3,0	2,4	2,9	2,9	1,7	2,7	2,9
1911	3,7	3,5	2,3	2,8	2,9	1,2	2,4	2,9
1910	3,5	2,9	2,1	2,6	2,7	1,8	2,5	2,6
1909	3,8	3,4	2,5	3,0	3,1	1,4	2,7	3,0
1908	4,0	3,2	2,3	2,7	2,8	1,7	2,7	2,8
1908—12 gsntl.	3,8	3,2	2,3	2,8	2,9	1,6	2,6	2,8
1903—07 —	3,3	2,8	1,9	2,3	2,5	1,5	2,3	2,4
Hele Landet								
1913	3,3	3,2	2,3	3,0	3,0	1,8	2,6	2,9
1912	4,0	3,4	2,5	3,2	3,2	1,7	3,0	3,1
1911	4,0	3,8	2,4	3,0	3,0	1,2	2,8	3,1
1910	3,3	3,4	2,2	2,7	2,8	1,8	2,8	2,8
1909	4,9	3,8	2,7	3,3	3,4	1,4	3,2	3,3
1908	4,2	3,5	2,5	2,9	2,9	1,7	2,9	3,0
1908—12 gsntl.	4,2	3,6	2,5	3,0	3,1	1,6	2,9	3,1
1903—07 —	3,2	3,3	1,9	2,5	2,5	1,5	2,6	2,5

Tabel 16. Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1000 Tdr.

	Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg.	Hvid Havre	Graa Havre	Blandsæd	Boghvede	Bælgæd	Tilsammen
	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.	1000 Tdr.
Øerne:										
1913.....	1 373	1 641	3 914	445	4 107	98	2 699	1	44	14 322
1912.....	992	1 622	3 679	413	3 885	89	2 614	1	42	13 337
1911.....	1 167	1 769	3 353	373	3 722	91	2 486	1	50	13 012
1910.....	1 121	1 920	3 527	362	3 671	91	2 503	1	64	13 260
1909.....	879	1 972	3 445	353	3 818	97	2 563	1	69	13 197
1908.....	939	2 012	3 160	312	3 654	96	2 427	1	87	12 688
1908—12 gsnrl.	1 020	1 859	3 433	363	3 750	93	2 519	1	62	13 100
1903—07 —	882	1 993	3 363	335	3 508	121	2 273	3	91	12 569
Jylland:										
1913.....	322	2 573	1 238	735	6 126	1 513	2 260	20	20	14 807
1912.....	286	2 451	1 171	699	5 881	1 510	2 144	23	18	14 183
1911.....	271	2 607	1 092	649	5 624	1 479	2 043	19	22	13 806
1910.....	262	2 646	1 084	656	5 460	1 428	1 991	40	28	13 595
1909.....	220	2 573	1 127	618	5 564	1 434	1 982	37	30	13 585
1908.....	221	2 706	1 071	598	5 258	1 344	1 898	52	36	13 184
1908—12 gsnrl.	252	2 597	1 109	644	5 557	1 439	2 012	34	27	13 671
1903—07 —	197	2 553	1 031	597	4 754	1 290	1 562	63	33	12 080
Hele Landet:										
1913.....	1 695	4 214	5 152	1 180	10 233	1 611	4 959	21	64	29 129
1912.....	1 278	4 073	4 850	1 112	9 766	1 599	4 758	24	60	27 520
1911.....	1 438	4 376	4 445	1 022	9 346	1 570	4 529	20	72	26 818
1910.....	1 383	4 566	4 611	1 018	9 131	1 519	4 494	41	92	26 855
1909.....	1 099	4 545	4 572	971	9 382	1 531	4 545	38	99	26 782
1908.....	1 160	4 718	4 231	910	8 912	1 440	4 325	53	123	25 872
1908—12 gsnrl.	1 272	4 456	4 542	1 007	9 307	1 532	4 531	35	89	26 757
1903—07 —	1 079	4 546	4 394	932	8 262	1 411	3 835	66	124	24 649

Halmudbyttet af de øvrige Sædafgrøder var af mindre Betydning; jfr. iøvrigt foranstaaende Tabel 14 (Side 32).

Sammenligner man Halmudbyttet pr. Arealenhed med det tilsvarende Udbytte for tidligere Aar, vil det ses, at ogsaa her var Udbyttet for 1913 lavere end det, der høstedes i Gennemsnit for 1908—12, dog gælder dette særlig for Øernes Vedkommende.

Af Hvedehalm høstedes 3,3 t pr. ha, af Rughalm 3,2 t, af Byghalm 2,3 t og af Havrehalm 3,0 t ligesom af Blandsæd; jfr. iøvrigt Tabel 15 (Side 33).

3. Høstudbyttet i Mængdeenheder efter ældre dansk Maal.

Produit de la récolte en unités des anciens mesures du pays.

Der høstedes i 1913 ialt 29,13 Mill. Tdr. Sæd, hvilket var lidt mere end i 1912 og ligeledes mere end det gennemsnitlige Udbytte i Aarene 1908—12, der var 26,75 Mill. Tdr. Udbyttet af de enkelte Kornsorter fremgaar iøvrigt af foranstaaende Tabel 16 (Side 34), hvorefter der i 1913 høstedes 1,70 Mill. Tdr. Hvede, 4,21 Mill. Tdr. Rug, 6,33 Mill. Tdr. Byg, 11,84 Mill. Tdr. Havre, 4,96 Mill. Tdr. Blandsæd, 21 000 Tdr. Boghvede og 64 000 Tdr. Bælgsæd.

Tabel 17. Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte i 1913, amtsvis, i Tdr. pr. Td. Ld.

	Tdr. pr. Td. Land						
	Hvede	Rug	Byg 2-rd.	Byg 6-rd.	Hvid Havre	Grøn Havre	Blandsæd
Københavns Amt.....	17,4	12,3	15,5	15,9	19,3	19,4	17,5
Frederiksborg —	15,8	11,3	14,0	14,1	16,6	17,3	15,9
Holbæk —	17,3	12,1	15,1	15,6	18,3	18,0	17,3
Sorø —	17,3	13,0	14,7	15,1	18,6	18,6	17,3
Præstø —	17,4	12,8	15,3	15,3	18,6	19,0	16,6
Bornholms —	16,7	10,9	13,5	13,7	15,7	14,2	15,8
Maribo —	18,5	12,8	16,6	15,4	21,3	19,0	18,3
Svendborg —	18,0	12,6	15,8	14,5	18,8	20,0	17,3
Odense —	17,0	12,5	15,6	15,5	19,5	19,9	17,6
Øerne...	17,6	12,3	15,5	15,3	18,8	18,8	17,2
Vejle Amt —	17,2	8,4	14,7	14,3	17,6	8,2	15,6
Aarhus —	17,0	9,2	13,5	12,7	16,7	8,7	14,3
Randers —	15,9	9,0	13,1	12,2	15,5	15,4	13,5
Aalborg —	11,6	8,3	11,0	11,5	12,4	11,8	13,3
Hjørring —	10,3	8,7	10,1	11,3	12,3	11,5	12,3
Thisted —	13,4	9,5	13,4	14,8	19,1	14,1	14,2
Viborg —	13,6	7,8	12,2	13,2	14,2	11,2	12,6
Ringkøbing —	13,9	7,7	14,1	9,4	15,4	8,9	12,3
Ribe —	15,3	7,1	11,2	9,6	12,5	8,7	12,3
Jylland...	15,9	8,2	13,0	12,0	15,3	10,0	13,3
Hele Landet...	17,3	9,5	14,8	13,1	16,5	10,3	15,2

Angaaende Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte skal oplyses, at i 1913 høstedes af Hvede i hele Landet gennemsnitlig 17,3 Tdr. pr. Td. Ld., svingende fra 10,3 Tdr. i Hjørring Amt til 18,5 i Maribo Amt. For Rugen var det gennemsnitlige Udbytte 9,5 Tdr., for det 2-radede Byg 14,8, for 6-radet Byg 13,1, hvid Havre 16,5, gul Havre 10,3 og Blandsæd 15,2 Tdr. pr. Td. Ld.; jfr. iøvrigt foranstaaende Foldtabel (Tabel 17) over Sædafgrødernes Kærneudbytte i 1913 (Side 35).

Tabel 18. Sædafgrødernes gennemsnitlige Foldudbytte i Tdr. pr. Td. Land.

	Tdr. pr. Td. Land						
	Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Hvid Havre	Gul Havre	Blandsæd
Øerne:							
1912.....	17,6	12,3	15,5	15,3	18,8	18,8	17,2
1911.....	15,3	12,2	14,3	14,2	17,7	16,9	16,4
1910.....	15,7	12,6	13,8	13,5	17,1	16,8	15,9
1909.....	15,9	13,0	14,0	13,7	16,9	16,4	16,0
1908.....	13,2	12,7	13,7	14,1	17,7	17,1	16,4
1907.....	14,9	12,4	12,5	13,1	17,0	16,4	15,6
1907—11 gsnthl.....	15,0	12,6	13,7	13,7	17,3	16,7	16,1
1902—06 —	14,7	11,6	13,2	13,6	16,4	16,1	15,4
Jylland:							
1912.....	15,9	8,2	13,0	12,0	15,3	10,0	13,3
1911.....	14,7	7,9	12,1	11,4	14,6	10,1	12,6
1910.....	14,2	8,3	11,5	10,8	14,2	10,0	12,3
1909.....	14,7	8,3	11,4	11,2	14,0	9,8	12,3
1908.....	13,3	8,0	11,8	10,9	14,5	10,0	12,5
1907.....	14,3	8,3	11,2	10,8	13,9	9,6	12,2
1907—11 gsnthl.....	14,2	8,2	11,6	11,0	14,2	9,9	12,4
1902—06 —	14,0	7,9	10,2	9,7	12,8	8,5	11,1
Hele Landet:							
1912.....	17,3	9,5	14,8	13,1	16,5	10,3	15,2
1911.....	15,2	9,4	13,7	12,2	15,7	10,4	14,5
1910.....	15,4	9,8	12,8	11,6	15,3	10,3	14,1
1909.....	15,7	9,9	13,3	12,0	15,1	10,1	14,2
1908.....	13,2	9,6	13,1	11,8	15,7	10,3	14,5
1907.....	14,8	9,7	12,2	11,5	15,0	9,8	14,0
1907—11 gsnthl.....	14,9	9,7	13,0	11,8	15,4	10,2	14,3
1902—06 —	14,6	9,2	12,3	10,8	14,1	9,7	13,4

Tabel 20. Udbyttet af Rodfrugter i Mill. Tønder,
resp. Mill. Centner.

	Kar- toffer	Foderroer					Sukkerroer og Cikorierødder		
		Gulerødder	Runkelroer	Kaalroer	Turnips og andre Foderroer	Tilsammen	Sukkerroer	Cikorie- rødder	Tilsammen
	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Tdr.	Mill. Ctnr.	Mill. Ctnr.	Mill. Ctnr.
Øerne:									
1913	2,59	0,58	35,04	10,79	6,68	53,09	18,08	0,27	18,35
1912	1,84	0,63	36,79	11,42	6,85	55,69	20,43	0,31	20,74
1911	2,06	0,56	31,51	7,25	5,10	44,42	14,36	0,25	14,61
1910	1,85	0,67	37,25	6,73	5,29	49,94	14,60	0,24	14,84
1909	1,51	0,71	37,50	5,28	5,09	48,58	9,51	0,18	9,69
1908	1,62	0,75	35,55	3,15	4,21	43,66	8,32	0,17	8,99
1908—12 gsntl. . .	1,78	0,66	35,72	6,77	5,31	48,46	13,54	0,23	13,77
1903—07 — . . .	1,49	0,76	29,04	1,07	2,86	33,73	8,47	0,13	8,60
Jylland:									
1913	8,11	2,30	15,26	46,01	29,61	93,18	0,52	0,16	0,68
1912	6,43	2,32	15,19	47,03	28,91	93,45	0,60	0,19	0,79
1911	6,17	1,97	12,52	35,09	23,85	72,93	0,38	0,15	0,48
1910	6,47	2,40	13,53	43,54	30,16	89,63	0,23	0,18	0,41
1909	4,97	2,15	10,66	39,88	30,09	82,78	0,19	0,13	0,32
1908	6,10	2,45	10,94	38,27	30,41	82,07	0,21	0,16	0,37
1908—12 gsntl. . .	6,03	2,26	12,57	40,76	28,58	84,17	0,31	0,16	0,47
1903—07 — . . .	5,21	2,09	7,76	28,34	28,39	66,58	0,20	0,17	0,37
Hele Landet:									
1913	10,70	2,88	50,30	56,80	36,29	146,27	18,60	0,43	19,03
1912	8,27	2,95	51,98	58,45	35,76	149,14	21,03	0,50	21,53
1911	8,23	2,53	44,03	42,34	28,45	117,35	14,69	0,40	15,09
1910	8,32	3,07	50,78	50,27	35,45	139,57	14,83	0,42	15,25
1909	6,48	2,86	48,16	45,16	35,18	131,36	9,70	0,31	10,01
1908	7,72	3,20	46,49	41,42	34,62	125,73	9,03	0,33	9,36
1908—12 gsntl. . .	7,81	2,92	48,29	47,53	33,89	132,63	13,85	0,39	14,24
1903—07 — . . .	6,70	2,85	36,80	29,42	31,25	100,32	8,67	0,31	8,98

En Sammenligning mellem Foldudbyttet i 1913 og tidligere Aar er iøvrigt givet i Tabel 18 (Side 36), hvoraf det fremgaar, at for hele Landet under eet naaedes i det hele et højere Foldudbytte

Tabel 21. Rodfrugternes gennemsnitlige Foldudbytte
i Tdr., resp. Centner pr. Td. Ld.

	Tdr. pr. Td. Ld.					Ctnr. pr. Td. Ld.	
	Kar- tofler	Gule- rødder	Runkel- roer	Kaal- roer	Turnips o. a. Fo- derroer	Sukker- roer	Cikorie- rødder
Øerne:							
1913	91	223	340	339	332	264	192
1912	64	242	351	357	339	350	270
1911	75	202	297	272	275	319	234
1900	70	227	343	313	312	352	252
1909	60	229	336	333	330	313	227
1908	68	223	312	296	306	300	261
1908—12 gsnth...	67	225	328	314	312	327	249
1903—07 — ..	63	185	285	279	283	308	229
Jylland:							
1913	98	193	313	299	289	247	188
1912	78	194	317	304	283	351	262
1911	77	164	276	233	225	284	203
1900	82	198	315	299	283	267	240
1909	64	177	265	283	276	222	164
1908	80	201	289	281	274	253	217
1908—12 gsnth...	76	183	292	280	268	275	217
1903—07 — ..	70	192	277	278	261	221	193
Hele Landet:							
1913	96	198	331	305	297	264	194
1912	75	201	343	306	288	350	266
1911	76	172	292	235	230	318	216
1900	79	205	337	300	286	352	245
1909	63	189	320	285	281	311	190
1908	77	206	306	281	277	299	235
1908—12 gsnth...	74	195	320	281	272	326	230
1903—07 — ..	68	189	284	278	262	304	208

i 1913 end det for det nærmest foregaaende Femaar gennemsnitlige, naar alene bortses fra Rugen.

Forskydningen i Foldudbyttet for 1913 sammenlignet med de nærmest foregaaende Aar viser sig ogsaa i Tabel 19 (Side 37.)

Af Rodfrugterne gav Kartoflerne i 1913 et Udbytte paa ialt 10,70 Mill. Tdr.; af Foderroer høstedes ialt 146,27 Mill. Tdr.,

Tabel 22. Sognenes Fordeling efter det for 1913
opgivne Foldudbytte (d. e. Tdr. pr. Td. Ld.).

	Absolute Tal (Høsten 1913)			Forholdstal						
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet				
				1913	1913	1913	1912	1911	1910	1909
Kartofler:				pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Indtil 30 Fold..	7	4	11	1,0	0,4	0,6	2,4	2,2	2,9	7,5
31—50 — ..	53	49	102	7,5	4,8	6,0	22,6	19,8	16,6	34,6
51—70 — ..	123	122	245	17,4	12,1	14,3	27,3	24,8	23,8	29,1
71—100 — ..	411	532	943	58,1	52,8	55,0	37,7	44,9	47,4	25,5
over 100 — ..	113	301	414	16,0	29,9	24,1	10,0	8,3	9,3	3,3
Antal Opgivelser	707	1 008	1 715	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Runkelroer:										
Indtil 150 Fold..	3	34	37	0,4	4,0	2,3	3,8	7,1	3,0	7,8
151—200 — ..	7	109	116	0,9	12,9	7,4	9,4	14,6	6,2	13,7
201—250 — ..	28	133	161	3,9	15,7	10,3	13,0	20,9	10,7	15,7
251—300 — ..	235	287	522	32,5	34,0	33,3	25,2	37,0	29,7	29,8
301—400 — ..	422	265	687	58,3	31,4	43,8	42,7	20,1	45,2	29,5
over 400 — ..	29	17	46	4,0	2,0	2,9	5,9	0,3	5,2	3,5
Antal Opgivelser	724	845	1 569	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kaalroer:										
Indtil 150 Fold..	10	20	30	1,6	2,0	1,9	1,8	10,6	2,7	3,5
151—200 — ..	30	113	143	4,9	11,3	8,9	6,7	22,1	7,7	10,2
201—250 — ..	40	178	218	6,6	17,7	13,5	14,5	23,9	14,0	17,4
251—300 — ..	187	349	536	30,9	34,8	33,3	25,6	31,7	34,4	33,7
301—400 — ..	302	322	624	49,9	32,1	38,8	42,4	11,2	38,1	32,0
over 400 — ..	37	21	58	6,1	2,1	3,6	9,0	0,5	3,1	3,2
Antal Opgivelser	606	1 003	1 609	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Turnips:										
Indtil 150 Fold..	4	22	26	0,7	2,2	1,6	1,9	10,8	1,9	2,1
151—200 — ..	19	96	115	3,2	9,7	7,2	7,8	20,6	8,4	8,8
201—250 — ..	48	150	198	8,0	15,1	12,4	14,0	24,5	12,8	14,7
251—300 — ..	193	343	536	32,1	34,5	33,6	31,5	32,6	38,6	34,2
301—400 — ..	291	351	642	48,4	35,4	40,3	38,8	10,6	34,1	35,3
over 400 — ..	46	31	77	7,6	3,1	4,9	6,0	0,9	4,2	4,9
Antal Opgivelser	601	993	1 594	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

af Sukkerroer 18,60 Mill. Ctnr. og af Cikorierødder 0,43 Mill. Ctnr. For disse Afrgrøder, med Undtagelse af Kartofler, var Udbyttet i 1913 nærmest lidt lavere end i 1912, men det var, alene med Undtagelse af Gulerødder, højere end for de to foregaaende Femaar gennemsnitlig; jfr. foranstaaende Tabel 20 (Side 38).

Om Rodfrugternes Foldudbytte giver Tabel 21 (Side 39) Oplysning. Som det vil ses, høstedes der i 1913 96 Tdr. Kartofler

Tabel 23. Udbyttet af Hø i Mill. Læs (å 1000 Pd.) og i Læs pr. Td. Land.

	Øerne			Jylland			Hele Landet		
	Agerhø	Enghø	Til sammen	Agerhø	Enghø	Til sammen	Agerhø	Enghø	Til sammen
Millioner Læs									
1913	0,98	0,41	1,39	1,16	1,04	2,20	2,14	1,45	3,59
1912	0,94	0,42	1,36	1,00	1,07	2,07	1,94	1,49	3,43
1911	1,00	0,40	1,40	1,16	0,99	2,15	2,16	1,39	3,55
1910	1,14	0,42	1,56	1,17	0,97	2,14	2,31	1,39	3,70
1909	1,20	0,40	1,60	1,16	0,98	2,14	2,36	1,38	3,74
1908	1,36	0,42	1,78	1,35	1,05	2,40	2,71	1,47	4,18
1908—12 gsntl. . .	1,13	0,41	1,54	1,17	1,01	2,18	2,30	1,42	3,72
1903—07 — ..	1,20	0,38	1,58	1,09	0,96	2,05	2,29	1,34	3,63
Læs pr. Td. Land									
1913	5,4	4,3	5,0	4,6	3,4	4,0	5,0	3,6	4,3
1912	5,3	4,5	5,0	4,0	3,6	3,8	4,6	3,8	4,2
1911	5,1	4,2	4,9	4,5	3,3	3,9	4,7	3,5	4,3
1910	5,5	4,3	5,2	4,4	3,1	3,8	4,9	3,4	4,3
1909	5,4	4,0	5,1	4,3	3,2	3,8	4,3	3,4	4,2
1908	5,8	4,4	5,4	4,8	3,4	4,1	5,3	3,7	4,6
1908—12 gsntl. . .	5,4	4,3	5,1	4,4	3,3	3,9	4,9	3,6	4,3
1903—07 — ..	4,7	3,9	4,5	4,1	3,1	3,5	4,5	3,3	4,0

pr. Td. Ld., 198 Tdr. Gulerødder, 331 Tdr. Runkelroer, 305 Tdr. Kaalroer og 297 Tdr. Turnips., 264 Ctnr. Sukkerroer og 194 Ctnr. Cikorierødder. Det fremgaar af Tabel 21, at Foldudbyttet gennemgaaende har været lidt lavere end i 1912, men højere end det, der efter de foregaaende Femaars-Gennemsnit tør betragtes som det normale.

I Tabel 22 er givet en Oversigt over Sognenes Fordeling efter de opgivne avlede Fold af Rodfrugter svarende til den Side 37 i Tabel 19 givne Oversigt for Kornsorternes Vedkommende.

Udbyttet af Hø var i 1913 ialt 3,59 Mill. Læs og var saaledes lidt højere end i 1912, men lidt lavere end Gennemsnittet

for de foregaaende Femaar. Af Agerhø høstedes 2,14 Mill. Læs og af Enghø 1,45 Mill. Læs; jfr. iøvrigt foranstaaende Tabel 23 (Side 41), der ogsaa giver Oplysning om Udbyttet i Læs pr. Td. Ld.

Udbyttet af Halm var i 1913 lidt lavere end i 1912 og lidt under Gennemsnittet for Femaaret 1908—12; jfr. nedenstaaende Tabel 24, der indeholder Oplysninger om den absolute Mængde og Udbyttet pr. Td. Ld.

Tabel 24. Udbyttet af Halm i Mill. Læs (à 1000 Pd.) og gennemsnitligt Halmudbytte i Læs pr. Td. Ld.

	Samlet Halmudbytte Mill. Læs			Læs pr. Td. Ld.		
	Øerne	Jylland	Hele Landet	Øerne	Jylland	Hele Landet
1913	2,98	3,85	6,83	3,3	3,2	3,2
1912	3,33	3,89	7,22	3,8	3,2	3,5
1911	3,15	3,92	7,07	3,5	3,2	3,4
1900	3,01	3,42	6,43	3,4	2,9	3,1
1909	3,68	3,95	7,63	4,1	3,4	3,6
1908	3,22	3,64	6,86	3,6	3,1	3,3
1908—12 gsnth....	3,28	3,76	7,04	3,7	3,2	3,4
1903—07 —	2,72	3,11	5,83	3,0	2,6	2,8

4. Høstens Værdi.

Valeur de la récolte.

Som allerede berørt i Forordet har man i nærværende Publikation vedrørende Høsten i Danmark i 1913 ikke medtaget nogen Tabel, svarende til den i Høstberetningerne for de foregaaende Aar meddelte amtsvise Oversigt over Høstudbyttets Værdi. Denne Udeladelse er — som allerede antydet — sket ud fra den Betragtning, at Værdien, beregnet paa Grundlag af Aarets officielle Kapiteltakster, ofte vil være et ret unøjagtigt Enhedsudtryk for Aarets almindelige Karakter som Høstaar betragtet, idet en Høst med stort Udbytte og relativt lave Priser kan give samme Totalværdi for Høstudbyttet som et Aar med ringe Mængdeudbytte men med høje Ka-

pitelstakster. Hertil kommer yderligere, at særlig under den nuværende Produktionsretning inden for Landbruget vil den beregnede Høstværdi kunne blive positivt misvisende med Hensyn til Landbrugets almindelige Status i et givet Aar. Under de Vilkaar, hvorunder vort Landbrug for Tiden arbejder, er Høstens reelle Værdi væsentlig bestemt ved det, hvortil den kan udbringes gennem Omsætning til og Afsætning af forædlede Landbrugsprodukter; høje Kornpriser (og dermed en høj Høstværdi) kan saaledes i Virkeligheden eventuelt være et Udtryk netop for ugunstige Produktionsbetingelser (dyrt Raastof) for Landbruget. Det er ud fra disse Betragtninger, at man i de senere Aar har forsøgt at komme noget bort fra Høstværdiberegningerne og gennem en Kornenhedsberegning at naa til et mere neutralt Enhedsudtryk for Høstudbyttet. — Paa den anden Side har man ikke ment helt at burde lade enhver Værdiberegning udgaa af den aarlige Høstberetning, idet en saadan har været gennemført saa langt Høststatistikken gaar tilbage og væsentlig paa samme Maade. Den Mulighed er jo heller ikke udelukket, at Forholdene, gennem ændrede Produktionsbetingelser inden for Landbruget, i Fremtiden kan forandre sig saaledes, at Værdiberegningen igen vil blive et mere præcist Udtryk for Høstaarets økonomiske Karakter, end Tilfældet er for Tiden. Det er navnlig dette sidste Hensyn, der har gjort, at man som Afslutning paa nærværende Tekstfremstilling har medtaget de efterfølgende summariske Tal vedrørende Høstens Værdiudbytte for 1913.

Som sædvanlig er det Kapitelstaksterne, der er lagte til Grund ved Beregningen af Værdiudbyttet, dog saaledes, at der er beregnet en Gennemsnitstakst for hvert Amt, som saa er benyttet ved Beregningen af vedkommende Amts Høstværdi for Aaret. En Prøveberegning viste, at denne Fremgangsmaade gav et Resultat, der faldt meget nær sammen med den tidligere anvendte mere detaillerede Beregnings. I øvrigt er Beregningen udført efter samme Regler som i de foregaaende Aar: 1 hl Blandsæd er sat lig $\frac{1}{3}$ hl Byg + $\frac{2}{3}$ hl Havre; ved Beregning af Foderroernes Værdi har man lagt de enkelte Afgrøders, ved Forsøg udfundne

Tørstofindhold til Grund (jfr. foran Side 10) og endvidere har man sat 1 kg Roetørstof lig 1 kg Korn (Byg). En Hektoliter Kartofler har man regnet lig $\frac{1}{4}$ hl Byg. Endelig har man benyttet følgende Værdiansættelser, der er meddelt Departementet af det kgl. Landhusholdningsselskab: 50 kg Sukkerroer 63 Øre, 50 kg Cikorierødder 135 Øre.

Ved Beregningen af Høets og Halmens Værdi har man benyttet de foran Side 10 anførte Omsætningstal.

Tabel 26.

Kapitelstakster for Afgrøden	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1908—12 gsntl.	1903—07 gsntl.
Kroner pr. Hektoliter								
af Hvede	9,04	9,62	10,18	9,30	9,94	9,78	9,76	9,09
- Rug	7,90	8,62	9,04	7,24	7,80	8,31	8,20	7,94
- Byg	8,03	9,04	9,36	7,37	7,40	8,17	8,27	7,47
- Havre	5,40	5,96	6,35	5,17	5,25	5,29	5,60	5,36
- Boghvede	9,04	9,44	9,25	8,17	8,60	8,68	8,83	7,75
- Ærter	9,45	9,78	10,42	9,29	9,37	9,62	9,70	9,07
Kroner pr. Tønde								
af Hvede	12,58	13,39	14,16	12,94	13,83	13,60	13,58	12,65
- Rug	10,99	11,99	12,58	10,07	10,85	11,56	11,41	11,05
- Byg	11,17	12,58	13,06	10,26	10,30	11,36	11,51	10,39
- Havre	7,51	8,29	8,83	7,19	7,31	7,36	7,80	7,45
- Boghvede	12,58	13,13	12,87	11,36	11,97	12,07	12,28	10,78
- Ærter	13,16	13,61	14,50	12,92	13,08	13,38	13,49	12,62

Udførlige Oplysninger om Kapitelstaksterne for 1913 for de enkelte Egne af Landet findes i Statistiske Meddelelser 4. Række, 44. Bd., 3 H. I ovenstaaende Tabel 26 er givet en Oversigt over Taksterne for 1913 og foregaaende Aar, idet Tallene angiver Gennemsnitstaksterne for hele Landet under eet, dels pr. Hektoliter, dels pr. Tønde.

Det samlede Resultat af den foretagne Beregning er meddelt amtsvis i omstaaende Oversigt.

Høstens Totalværdi er saaledes for 1913 beregnet til 644 Mill. Kr. Dette Tal er som Følge af de lave Priser, der er lagte til Grund for Beregningen, adskilligt mindre end den for de nærmest foregaaende Aar beregnede Totalværdi. Denne var, naar Hensyn tages til de stedfundne Arealforskydninger:

1912 ...	714,8 Mill. Kr.	1909 ...	556,1 Mill. Kr.
1911 ...	684,0 — —	1908 ...	589,3 — —
1910 ...	561,8 — —		

Dersom man for 1913 og for Gennemsnittet af de fem foregaaende Aar (1908—12) sætter den gennemsnitlige Høstværdi pr. Hektar for hele Landet under eet lig 100, og i Forhold hertil be-

Københavns Amt ...	25,4 Mill. Kr.	Vejle Amt.....	41,3 Mill. Kr.
Frederiksborg — ...	23,1 — —	Aarhus —	47,5 — —
Holbæk — ...	38,8 — —	Randers —	43,0 — —
Sorø — ...	30,9 — —	Aalborg —	41,0 — —
Præstø — ...	34,5 — —	Hjørring —	36,8 — —
Bornholms — ...	10,4 — —	Thisted —	25,4 — —
Maribo — ...	43,8 — —	Viborg —	41,6 — —
Svendborg — ...	39,0 — —	Ringkøbing —	47,1 — —
Odense — ...	42,8 — —	Ribe —	31,3 — —
Tils. Øerne	288,7 Mill. Kr.	Tils. Jylland...	355,0 Mill. Kr.
		Hele Landet...	643,7 Mill. Kr.

regner Høstværdien pr. Hektar i de enkelte Amter, faas nedenstaaende Tal, der angiver, hvor mange Procent Høstværdien for hvert enkelt Amt var større eller mindre end Gennemsnittet for hele Landet. Amterne er ordnede efter aftagende Høstværdi i 1913:

Aarets Høstværdi pr. ha større (+) eller mindre (÷) end Gennemsnitsværdien pr. ha for hele Landet under eet:

	Høsten 1913	Gennemsnit af Høstaarene 19 08—12
Svendborg Amt.....	+ 27 pCt.	+ 23 pCt.
Odense —	+ 23 —	+ 21 —
Maribo —	+ 20 —	+ 28 —
Holbæk —	+ 15 —	+ 16 —
Sorø —	+ 11 —	+ 12 —
København —	+ 9 —	+ 9 —
Bornholms —	+ 8 —	+ 7 —
Præstø —	+ 7 —	+ 10 —
Aarhus —	+ 7 —	+ 5 —
Vejle —	+ 4 —	+ 2 —
Randers —	0 —	÷ 1 —
Thisted —	0 —	÷ 5 —
Frederiksborg —	÷ 1 —	+ 1 —
Viborg —	÷ 14 —	÷ 16 —
Aalborg —	÷ 15 —	÷ 19 —
Ringkøbing —	÷ 17 —	÷ 18 —
Hjørring —	÷ 20 —	÷ 16 —
Ribe —	÷ 22 —	÷ 23 —

5. Udbyttet af Sommergræsning og Grønfoder.

Produit du pâturage d'été et des fourrages verts.

Ligesom Tilfældet var de to nærmest foregaaende Aar, er der i den sidst forløbne Vinter blevet indhentet Oplysninger til Brug ved en Opgørelse over Udbyttet af Sommergræsningen og Grønfoderet.

En Græsnings- og Grønfoderstatistik kan ikke bygges op paa samme Grundlag, hvorpaa den øvrige Høststatistik hovedsagelig hviler, nemlig Arealet. Størrelsen af de Arealer, der i de forskellige Aar benyttes til Afgræsning, er nemlig i høj Grad varierende, saa at man i hvert Fald for disse Arealers Vedkommende maatte have aarlige Opgørelser i Stedet for de 5-aarlige, hvis Arealet skulde kunne lægges til Grund for Beregning af Græsningsudbyttet. Den Plan, man har fulgt med Hensyn til den her foreliggende Opgave, og som er udarbejdet af Statens Planteavlsudvalg, tager derfor Sigte paa at naa et Resultat ad mere direkte Vej, nemlig ved Benyttelse af de af Kontrolforeningerne tilvejebragte Oplysninger om Forbruget af de forskellige Foderemner til Kreaturerne. Forbruget angives saavel for Sommerfoderets som for Vinterfoderets Vedkommende i Foderenheder, og om end Foderenheds-Beregningen, der i de senere Aar har vundet betydeligt i Sikkerhed og Ensartethed, endnu for Sommerfoderets Vedkommende er noget forskellig i de forskellige Landsdele, tages der dog overalt ved Foderenhedernes Ansættelse et saa overvejende Hensyn til Størrelsen af den Produktion (Mælkeydelse, Forbedring af Kreaturerne Foderstand), som Foderet har frembragt, at der næppe kan være Tvivl om denne Enheds Brugbarhed som Maal for Sommergræsningens og Grønfoderets Værdi. Dertil kommer, at Kontrolforeningerne, som nu findes i et Antal af op mod 600, fordelte over alle Landets Egne og omfattende henimod en Femtedel af alle Landets Malkekøer, alle benytter en Regnskabsføring, hvorved Forbruget af Græs og Grønfoder i de kontrollerede Besætninger bogføres særskilt. Herved fremkommer der et Materiale, som forholdsvis let kan nyttiggøres som Grundlag for en Totalberegning. Den anvendte Fremgangsmaade er iøvrigt følgende.

Efter Græsningstidens Ophør i Efteraaret 1913 udsendtes der fra Departementet, dels gennem Kontrolforeningernes Fællesorganisationer, dels direkte, Skemaer til hver enkelt Kontrolforening, hvori man udbad sig Oplysning for hver enkelt i Kontrollen deltagende Besætning, dels om Navnet paa det Sogn, hvori Ejendommen er beliggende, dels om Antallet af de til Fodring af Køer i 1913 forbrugte Græs- og Grønfoderenheder, dels endelig om Antallet af Køer i Besætningen. Efter at disse Skemaer, som med stor Beredvillighed udfyldtes af Kontrolforeningerne, var indkomne til Departementet, blev der for hvert Sogn foretaget en Beregning af det gennemsnitlige Forbrug af Græs- og Grønfoderenheder pr. Ko inden for de kontrollerede Besætninger. For de Sogne, hvorfra ingen positive Oplysninger forelaa, fastsattes tilsvarende Forbrugstal pr. Ko under Hensyntagen til Forholdet i de omliggende Sogne.

Erfaringerne fra de kontrollerede Køer har man derefter for hvert enkelt Sogn overført paa den hele Kreaturbestand, saaledes som denne blev konstateret ved den sidst afholdte Kreaturtælling (i 1909). Ved denne Beregning er man gaaet ud fra visse, gennem sagkyndigt Skøn fastslaaede Regler med Hensyn til det Forbrug, der falder paa andre Kreaturer end Malkekøer. Man har saaledes regnet, at den Mængde Græs og Grønfoder, der fortæres af 1 Ko, regnes lig med den Mængde, der fortæres af:

- 1 Tyr over 2 Aar
- 1 Stud over 1 Aar
- 1 Plag fra 1—3 Aar
- 2 Tyre fra 1—2 Aar
- 2 Kvier over 1 Aar, som ikke har kælvet
- 3 Kalve under 1 Aar
- 3 Føl under 1 Aar
- 5 Faar, Beder eller Vædere over 1 Aar
- 6 Heste over 3 Aar
- 10 Lam under 1 Aar.

Hestene i Købstæderne er holdt uden for Beregningen.

Hovedresultaterne af de foretagne Beregninger er for hvert enkelt Amt anførte i Tabel 25 (Side 48).

Det fremgaar af Tabellen, at det samlede Forbrug af Græs og Grønfoder i Aaret 1913 kan ansættes til ca. 1445 Millioner

Foderenheder, hvoraf 628 Mill. falder paa Øerne og 817 Mill. paa Jylland.

Som foran nævnt (Side 11) maa Udbyttet af Hø og Halm tilsammen i 1913 antages at repræsentere omtrent 1,6 Millioner Tons Korn, og hvis man sætter en Græs- og Grønfoderenhed lig 1 kg Korn, finder man, at Sommergræsningen og Grønfoderafgrøderne repræsenterer 1,45 Mill. Tons Korn eller lidt mindre end Halmen og Høet.

For den hele Beregning er det naturligvis af stor Betydning, om Foderenheden ansættes paa ensartet Maade overalt i Landet. Nogen absolut Sikkerhed herfor har man ikke, og det synes, som om Kontrolforeningerne paa Fyn gennemgaaende regner med en lidt mindre Enhed end i de øvrige Egne af Landet, saaledes at Tallene for de fynske Amter bliver noget for store. I det hele taget følger det af, hvad foran er bemærket om den benyttede Metode, at der ikke kan tillægges Resultaterne af Græsnings- og

Tabel 25. Forbrug af Græs- og Grønfoderenheder i 1000 Foderenheder.

		1913	1912	1911
København	Amt.....	36 191	39 591	37 341
Frederiksborg	—	52 377	53 579	54 102
Holbæk	—	71 295	76 867	76 329
Sorø	—	69 360	72 349	68 563
Præstø	—	74 325	76 862	74 736
Bornholms	—	26 568	26 759	26 864
Maribo	—	75 060	77 044	68 716
Svendborg	—	108 899	114 001	110 207
Odense	—	114 095	116 458	114 031
Øerne	.....	628 170	653 510	630 889
Vejle	Amt	84 736	88 272	87 135
Aarhus	—	87 757	94 226	80 350
Randers	—	87 285	88 694	82 667
Aalborg	—	95 745	97 077	94 526
Hjørring	—	94 506	95 403	98 362
Thisted	—	61 207	60 910	56 794
Viborg	—	97 565	97 330	91 161
Ringkøbing	—	118 143	110 487	116 870
Ribe	—	90 396	91 537	86 635
Jylland	.....	817 340	823 936	794 500
Hele Landet..		1 445 510	1 477 446	1 425 389

Grønfoederstatistikken nogen absolut Nøjagtighed. Derimod er der al Grund til at antage, at Resultaterne danner et meget brugeligt Grundlag for Sammenligninger fra Aar til Aar.

Det gennemsnitlige Forbrug af Græs og Grønfoeder er for 1913 opgjort til ca. 730 Foderenheder for hvert voksent Stykke Hornkvæg. For 1912 og 1911 var det tilsvarende Tal henholdsvis 745 og 720. Gennemsnitstallene for Øerne var i 1913 785 mod 810 og 790 i Aarene 1912 og 1911, medens de tilsvarende Tal for Jylland henholdsvis var 690, 700 og 675 Foderenheder pr. voksent Stykke Hornkvæg.

Høstudbyttet

Récoltes

Amter m. v.	Hvede froment			Rug seigle	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	5 723	4 114	284	6 027	4 332
2. Københavns Amt	157 918	113 511	9 619	240 726	173 033
3. Frederiksborg —	43 417	31 208	3 282	294 586	211 748
4. Holbæk —	211 779	152 226	17 142	318 508	228 943
5. Sorø —	231 827	166 637	14 785	264 769	190 315
6. Præstø —	308 052	221 427	20 634	272 715	196 027
7. Bornholms —	47 051	33 820	4 023	96 954	69 690
8. Maribo —	522 919	375 873	44 273	153 032	109 999
9. Svendborg —	225 934	162 401	18 501	282 990	203 413
10. Odense —	155 455	111 741	13 776	352 063	253 062
11. Øerne <i>Iles</i>	1 910 075	1 372 958	146 319	2 282 370	1 640 562
12. Vejle Amt	153 377	110 247	12 419	298 875	214 831
13. Aarhus —	113 503	81 586	8 914	321 143	230 837
14. Randers —	93 538	67 235	8 116	365 707	262 869
15. Aalborg —	6 262	4 501	1 287	485 539	349 004
16. Hjørring —	16 853	12 114	1 980	513 777	369 302
17. Thisted —	6 906	4 964	481	151 058	108 580
18. Viborg —	20 008	14 382	1 806	453 409	325 909
19. Ringkøbing —	11 858	8 523	1 131	648 257	465 966
20. Ribe —	25 657	18 442	1 820	342 654	246 299
21. Jylland <i>Jutland</i>	447 962	321 994	37 954	3 580 419	2 573 597
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	2 358 037	1 694 952	184 273	5 862 789	4 214 159

Amter m. v.	Havre, hvid eller gul <i>avoine blanche</i>			Havre, graa eller broget, <i>avoine grise</i>	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	15 999	11 500	920	1 113	800
2. Københavns Amt	602 046	432 749	34 898	10 765	7 738
3. Frederiksborg —	555 596	399 361	35 755	13 066	9 392
4. Holbæk —	725 943	521 806	52 488	17 074	12 273
5. Sorø —	649 181	466 630	41 616	14 793	10 633
6. Præstø —	676 151	486 016	38 767	18 777	13 497
7. Bornholms —	175 276	125 988	15 477	3 791	2 725
8. Maribo —	756 754	543 953	60 105	15 449	11 105
9. Svendborg —	717 416	515 677	61 431	20 252	14 557
10. Odense —	838 777	602 911	70 204	21 172	15 218
11. Øerne <i>Iles</i>	5 713 139	4 106 591	411 661	136 252	97 938
12. Vejle Amt	1 122 210	806 642	82 106	184 539	132 646
13. Aarhus —	1 455 414	1 046 148	106 358	99 573	71 573
14. Randers —	1 421 842	1 022 017	106 119	35 913	25 814
15. Aalborg —	812 927	584 330	88 597	216 129	155 353
16. Hjørring —	427 183	307 058	54 305	326 133	234 424
17. Thisted —	1 064 821	765 391	57 032	98 160	70 557
18. Viborg —	1 041 879	748 900	78 436	397 800	285 938
19. Ringkøbing —	496 052	356 561	45 685	505 508	363 358
20. Ribe —	680 120	488 869	69 809	240 664	172 989
21. Jylland <i>Jutland</i>	8 522 448	6 125 916	688 447	2 104 419	1 512 652
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	14 235 587	10 232 507	1 100 108	2 240 671	1 610 590

¹⁾ Københavns og Frederiksborg Kommuner.²⁾ 1 Ton (t) = 2 Læs à 1000 Pund.

i Aaret 1913.
en 1913.

Halmudbytte <i>paille</i>	Byg, 2-radet orge à 2 rangs			Byg, 6-radet orge à 6 rangs			t ²)
	Kærneudbytte		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte		Halmudbytte <i>paille</i>	
	<i>grain</i>			<i>grain</i>			
t ²)	hl	Tdr.	t ²)	hl	Tdr.	t ²)	
458	2 776	1 995	148	12 842	9 231	503	1
29 930	435 559	313 079	22 796	160 028	115 028	7 101	2
34 241	353 622	254 183	22 300	60 433	43 439	3 339	3
43 696	731 804	526 019	44 785	74 953	53 876	4 635	4
27 537	572 345	411 400	28 473	48 968	35 198	2 692	5
29 180	684 083	491 717	29 922	50 394	36 223	2 384	6
15 800	84 378	60 651	6 467	16 561	11 904	1 264	7
22 379	1 230 442	884 439	72 217	33 469	24 058	2 297	8
35 542	665 944	478 679	43 932	77 335	55 588	6 245	9
49 666	684 102	491 731	45 347	84 067	60 427	5 781	10
288 429	5 445 055	3 913 893	316 387	619 050	444 972	36 241	11
44 771	282 925	203 366	15 928	118 451	85 142	8 208	12
44 785	440 082	316 330	29 979	45 199	32 489	3 031	13
49 654	434 519	312 331	29 168	65 665	47 200	4 572	14
86 364	120 429	86 564	11 679	113 424	81 529	10 904	15
47 620	64 826	46 597	7 389	189 759	136 398	19 728	16
15 650	132 278	95 081	8 493	188 381	135 408	12 218	17
61 172	195 856	140 781	13 844	114 626	82 393	6 375	18
94 312	34 154	24 550	2 499	101 355	72 854	11 270	19
55 445	17 528	12 599	1 169	85 251	61 278	8 042	20
499 773	1 722 597	1 238 199	120 148	1 022 111	734 691	84 348	21
788 202	7 167 652	5 152 092	436 535	1 641 161	1 179 663	120 589	22
samt sort	Blandsæd <i>céréales mélangées</i>			Boghvede <i>sarrasin</i>			
Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte		Halmudbytte <i>paille</i>	t ²)
	<i>grain</i>			<i>grain</i>			
	t ²)	hl	Tdr.	t ²)	hl	Tdr.	
64	2 909	2 091	207	"	"	"	1
647	188 259	135 320	10 263	117	84	21	2
1 049	236 388	169 915	14 813	50	36	9	3
1 406	467 951	336 362	34 728	137	98	21	4
993	512 088	368 088	31 238	29	21	6	5
1 051	523 388	376 210	30 380	127	91	25	6
239	211 063	151 712	22 384	8	6	2	7
1 589	328 924	236 430	26 192	111	80	13	8
1 530	553 505	397 858	44 638	153	110	32	9
1 766	731 107	525 518	58 782	360	259	71	10
10 334	3 755 582	2 699 504	273 625	1 092	785	200	11
19 938	514 467	369 798	38 014	3 624	2 605	692	12
10 164	397 684	285 854	31 206	1 820	1 308	341	13
2 301	229 288	164 812	18 936	591	425	92	14
22 798	374 345	269 078	39 745	1 060	762	61	15
30 059	538 907	387 365	56 560	63	45	10	16
6 426	129 660	93 199	9 557	"	"	"	17
25 621	284 756	204 682	22 947	4 064	2 921	403	18
61 059	375 374	269 818	37 195	5 999	4 312	1 072	19
26 823	299 404	215 211	28 453	10 744	7 723	1 378	20
205 189	3 143 885	2 259 817	282 613	27 965	20 101	4 049	21
215 523	6 899 467	4 959 321	556 238	29 057	20 886	4 249	22

Høstuddyttet

Récoltes en

Amter m. v.	Ærter og anden Bælg­sæd <i>légumes à cosse</i>			Samtlige Sæd- <i>total des récoltes</i>	
	Kærneudbytte <i>grain</i>		Halmudbytte <i>paille</i>	Kærneudbytte <i>grain</i>	
	hl	Tdr.	t ²⁾	hl	Tdr.
1. Hovedstaden ¹⁾	19	14	2	47 408	34 077
2. Københavns Amt	7 112	5 112	843	1 802 530	1 295 654
3. Frederiksborg —	4 670	3 357	516	1 561 828	1 122 639
4. Holbæk —	5 092	3 660	563	2 553 241	1 835 263
5. Sorø —	5 867	4 217	582	2 299 867	1 653 139
6. Præstø —	11 818	8 495	1 475	2 545 505	1 829 703
7. Bornholms —	874	628	141	635 956	457 124
8. Maribo —	16 998	12 218	2 253	3 058 098	2 198 155
9. Svendborg —	5 675	4 079	809	2 549 204	1 832 362
10. Odense —	3 732	2 683	339	2 870 835	2 063 550
11. Øerne <i>les</i> ..	61 857	44 463	7 523	19 924 472	14 321 666
12. Vejle Amt	2 326	1 672	322	2 680 794	1 926 949
13. Aarhus —	2 062	1 482	285	2 876 480	2 067 607
14. Randers —	5 594	4 021	580	2 652 657	1 906 724
15. Aalborg —	2 873	2 065	387	2 132 988	1 533 186
16. Hjørring —	1 828	1 314	259	2 079 329	1 494 617
17. Thisted —	2 388	1 717	336	1 773 652	1 274 897
18. Viborg —	3 065	2 203	378	2 515 463	1 808 109
19. Ringkøbing —	4 249	3 054	615	2 182 806	1 568 996
20. Ribe —	3 603	2 590	510	1 705 625	1 226 000
21. Jylland <i>Jutland</i>	27 988	20 118	3 672	20 599 794	14 807 085
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	89 845	64 581	11 195	40 524 266	29 128 751

Amter m. v.	Foderroer (fortsat) <i>racines fourr. (suite)</i>				Samtlige <i>total des racines</i>
	Kaalrabi <i>choux-raves</i>		Turnips o. a. Foderroer <i>turneps</i>		
	hl	Tdr.	hl	Tdr.	hl
1. Hovedstaden ¹⁾	8 852	6 363	5 426	3 900	64 562
2. Københavns Amt	2 300 923	1 653 898	825 111	593 088	6 828 624
3. Frederiksborg —	1 200 878	863 188	1 045 141	751 245	5 903 898
4. Holbæk —	2 507 054	1 802 065	1 624 463	1 167 660	11 670 975
5. Sorø —	2 335 080	1 678 450	1 149 976	826 600	8 873 762
6. Præstø —	2 302 525	1 655 050	995 871	715 830	8 873 079
7. Bornholms —	1 180 214	848 335	286 875	206 205	3 317 263
8. Maribo —	332 834	239 240	657 514	472 620	5 165 181
9. Svendborg —	1 631 697	1 172 860	1 112 037	799 330	11 924 335
10. Odense —	1 214 806	873 200	1 589 091	1 142 235	11 238 982
11. Øerne <i>les</i> ..	15 014 863	10 792 649	9 291 505	6 678 713	73 860 661
12. Vejle Amt	5 432 015	3 904 520	3 999 658	2 874 945	14 236 147
13. Aarhus —	9 531 583	6 851 280	4 910 283	3 529 500	20 942 478
14. Randers —	9 526 053	6 847 305	5 150 538	3 702 195	18 154 974
15. Aalborg —	6 899 472	4 959 325	3 844 329	2 763 295	11 844 335
16. Hjørring —	4 754 710	3 417 675	5 188 706	3 729 630	10 823 863
17. Thisted —	4 926 734	3 541 325	2 615 486	1 880 005	8 476 148
18. Viborg —	8 595 808	6 178 503	6 630 278	4 765 829	16 962 112
19. Ringkøbing —	9 928 418	7 136 524	6 090 431	4 377 788	18 329 754
20. Ribe —	4 415 276	3 173 690	2 765 347	1 987 725	9 869 905
21. Jylland <i>Jutland</i>	64 009 869	46 010 147	41 195 056	29 610 912	129 639 716
22. Hele Landet <i>tout le pays</i> ..	79 024 732	56 802 796	50 486 561	36 289 625	203 500 377

¹⁾ Københavns og Frederiksborg Kommuner.²⁾ 1 Ton (t) = 2 Læs à 1000 Pund.

i Aaret 1913 (fortsat).

1913 (suite).

afgrøder <i>céréales</i>	Kartofler <i>pommes de terre</i>		Foderroer <i>racines fourragères</i>			
			Gulerødder <i>carottes</i>		Runkelroer <i>betteraves fourragères</i>	
	Halmudbytte <i>paille</i>	hl	Tdr.	hl	Tdr.	hl
t ^o)						
2 586	44 157	31 740	4 708	3 384	45 576	32 760
116 118	478 978	344 288	57 072	41 023	3 645 518	2 620 390
115 304	1 011 453	727 030	57 979	41 675	3 599 900	2 587 600
199 464	552 262	396 965	158 494	113 925	7 380 964	5 305 420
147 922	257 410	185 026	65 964	47 415	5 322 742	3 825 975
153 818	166 737	119 850	43 586	31 330	5 531 097	3 975 740
65 797	183 648	132 006	34 886	25 076	1 815 288	1 304 825
231 318	190 005	136 575	30 259	21 750	4 144 574	2 979 110
212 660	352 735	253 545	275 161	197 785	8 905 440	6 401 210
245 732	366 452	263 405	72 635	52 210	8 362 450	6 010 910
1 490 719	3 603 837	2 590 430	800 744	575 573	48 753 549	35 043 940
222 398	812 203	583 810	181 991	130 815	4 622 483	3 322 630
235 063	669 888	481 514	198 985	143 030	6 301 627	4 529 595
219 538	1 011 321	726 935	211 421	151 969	3 266 962	2 348 285
261 822	2 448 387	1 759 895	530 763	381 511	569 771	409 550
217 910	994 782	715 047	351 960	252 988	528 487	379 875
110 193	653 832	469 973	138 245	99 370	795 683	571 935
210 982	1 443 143	1 037 328	255 271	183 488	1 480 955	1 064 507
254 838	2 051 644	1 474 717	732 313	526 385	1 578 592	1 134 688
193 449	1 193 283	857 729	603 716	433 950	2 085 566	1 499 100
1 926 193	11 278 483	8 106 948	3 204 665	2 303 506	21 230 126	15 260 165
3 416 912	14 882 320	10 697 378	4 005 409	2 879 079	69 983 675	50 304 105

Foderroer <i>fourragères</i>	Sukkerroer <i>betteraves à sucre</i>	Cikorie- rødder <i>racines de chicorée</i>	Sukkerroer og Cikorie- rødder til- sammen total	Agerhø <i>foin des champs</i>	Enghø <i>foin des prés</i>	Tilsammen Hø <i>foin</i>
Tdr.	100 kg	100 kg	100 kg	t ^o)	t ^o)	t ^o)
46 407	150	"	150	1 710	438	2 148
4 908 399	37 225	5 750	42 975	54 512	10 663	65 175
4 243 708	1 050	1 125	2 175	54 392	15 072	69 464
8 389 070	526 859	11 587	538 446	75 773	35 303	111 076
6 378 440	275 251	27 313	302 564	56 769	16 757	73 526
6 377 950	1 020 423	6 425	1 026 848	65 361	23 663	89 024
2 384 441	438	"	438	29 712	6 930	36 642
3 712 720	5 670 028	13 000	5 683 028	37 305	37 539	74 844
8 571 185	227 268	12 300	239 568	53 055	28 143	81 198
8 078 555	1 281 581	56 915	1 338 496	58 933	31 965	90 898
53 090 875	9 040 273	134 415	9 174 688	487 522	206 473	693 995
10 232 910	188 273	28 475	216 748	60 025	40 762	100 787
15 053 405	14 168	30 580	44 748	64 100	47 157	111 257
13 049 754	10 012	720	10 732	36 205	59 472	95 677
8 513 681	5 740	"	5 740	97 578	75 020	172 598
7 780 168	4 051	"	4 051	119 848	56 213	176 061
6 092 635	3 550	"	3 550	54 749	22 469	77 218
12 192 327	6 832	"	6 832	52 938	71 047	123 985
13 175 385	8 448	"	8 448	66 681	82 928	149 609
7 094 465	18 660	20 710	39 370	27 572	67 831	95 403
93 184 730	259 734	80 485	340 219	579 696	522 899	1 102 595
146 275 605	9 300 007	214 900	9 514 907	1 067 218	729 372	1 796 590